ነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) በቁርአን

بسم الله الرحمن الرحيم

የቃላት መፍቻ

ሱ.ወ (ሱብሃነሁ ወተዓላ) — “ጥራትና ልዕልና ለአላህ ይገባው”

ሰ.ዐ.ወ (ሰለላሁ ዐለይሂ ወሰለም) — “ሰላምና ሰላት በእርሱ ላይ ይሁን”

ዐ.ሰ (ዐለይሂ ሰላም) — “ሰላም በእርሱ ላይ ይሁን”

ቁርአን — “ከአላህ ለነብዩ ሙሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) የተሰጠ የመመሪያ መጽሃፍ”

ተውራት(ኦሪት) — “ለነቢዩ ሙሳ የተሰጠ መጽሃፍ”

ኢንጂል(ወንጌል) — “ለነቢዩ ዒሳ(እየሱስ)የተሰጠ መጽሃፍ”

ዘቡር (መዝሙረ ዳዊት) — “ለነቢዩ ዳውድ(ዳዊት)የተሰጠ መጽሃፍ”

የመጽሃፉ ባለቤቶች — “የአይሁድና የክርስትን እምነት ተከታዮች”

ዲን — “የህይወት መንገድ(ሃይማኖት)”

የቂያማ ቀን (ዕለተ ትንሳኤ) — “ሰዎች ጌታቸው ፊት ከሞት ቡኋላ የሚቀሰቀሱበት ቀን”

ዳዒ — “ወደ አላህ(ሱ.ወ) መንገድ የሚጣሩ ሙስሊሞች”

ዱንያ — “የቅርቢቱ ዓለም”

ረ.ዐ (ረዲየላሁ ዐንሁ) — “አላህ ስራቸውን ይውደድላቸው”

ዓ/ሂ (አመተ ሂጅራ) — “እንደ ሂጅራ አቆጣጠር”

ሃዲስ — “ነቢዩ ሙሃመድ የሰሩት፣ እንዲሰራ ያዘዙት፣ የተናገሩት፣ ሰዎችን የከለከሉት ተግባራት ሆኖ በጽሁፍ የሰፈረ”

ዳእዋ — “ወደ አላህ መንገድ የሚደረግ ጥሪ ”

በአላህ ስም እጅግ በጣም ሩህሩህ በጣም አዛኝ በሆነው

﴿ጥራት ይገባው ካስተማርከን ነገር በስተቀር ለኛ እውቀት የለንም

አንተ አዋቂው ጥበበኛው አንተ ብቻ ነህና።﴾

(አል-በቀራህ፡2፡32)

﴿....የምንሻውን ሰው በደረጃዎች ከፍ እናደርጋለን ከእውቀት

ባለቤቶች ሁሉ በላይም ዐዋቂ አለ።﴾

(የሱፍ፡12፡76)

ማውጫ

1. መግቢያ……………………………………………………………6
2. የመጀመሪያው ፍጡር……………………………………………………………8
3. የሰማይ እና የምድር መፈጠር……………………………………………9
4. ከሰው ልጆች መፈጠር በስተጀርባ ያለው ጥበብ……………………………11
5. ከአምላክ መልእክተኞች የሚፈለገው……………………………………13
6. የአምላክ ትልቁ ነቢይ……………………………………………………15
7. ሰዎች ከነቢዮች እና ከመልእክተኞች የሚፈልጉት……………………………16
8. የአምላክ ጥበብ ነቢዮችን ሲመርጥ………………………………………16
9. የነቢዩ አደም(ዐ.ሰ) አፈጣጠር…………………………………………18
10. የአደምና የባለቤቱ ከጀነት መባረር………………………………………19
11. ነቢዩ ኑህ(ዐ.ሰ) ……………………………………………………………21
12. ነቢዩ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) ………………………………………………………23
13. ነቢዩ ሙሳ(ዐ.ሰ) ……………………………………………………………26
14. ነቢዩ ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ) ……………………………………………………30
15. ነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) ……………………………………………………………30
16. የነቢዩ ኢምራን(ዐ.ሰ)ቤተሰቦች………………………………………31
17. መርየም(ረ.ዐ)የዒሳ(ዐ.ሰ) እናት……………………………………………32
18. ነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) ……………………………………………………………33
19. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) አወላለድ…………………………………………………35
20. የሰው ልጅ ባህሪያት በዒሳ(ዐ.ሰ) ……………………………………………39
21. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ)የነቢይነት ዘመን…………………………………………42
22. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ)ገለጻ………………………………………………………43
23. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) አካላዊ ባህሪያት……………………………………44
24. ነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) እና ፀረ-ክርስቶስ…………………………………………48
25. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) ታአምራት………………………………………………49
26. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) ማጋራትን ተቃውሞ ……………………………………51
27. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) እርገት……………………………………………………59
28. የነቢዩ ዒሳ(ዐ.ሰ) መምጣት…………………………………………………62
29. ማጠቃለያ……………………………………………………………63

ውድ አንባቢዎች,

ኢስላም ሙሉ የሆነ እና ሁሉንም የሚያጠቃልል መለኮታዊ እምነት ሲሆን ብቸኛው የተሳካ የህይወት መንገድ ነው። የተሟላ የሆነ የስነ-ምግባር ደንቦች ያሉት ሲሆን እነዚህን ተግባራዊ ላደረገ ፍጹም የሆነ ሰላም የሰፈነበት ደስተኛ ህይወት በዚህ ምድር ላይም ሆነ ከሞትም ቡኋላ ባለው ህይወት የሚያጐናጽፍ እምነት ነው።

ኢስላም ከሁሉም አይነት ጉድለት፣ እንከን እና ግድፈት የነፃ ነው፣ እንዲሁም የተሟላ የህይወት መስመር ነው።

በሙስሊሙ ላይ የምንመለከተው ማንኛውም አይነት ማፈንገጥም ሆነ እኩይ ስነ-ምግባሮች ከኢስላም ጋር ምንም አይነት ግንኙነት የለውም፣ በምንም አይነት መልኩ መቼም ቢሆን።

የነዚህ ማፈንገጥ እና እኩይ የሆኑ ስነ-ምግባሮች መነሻ ምክንያታቸው በእምነት ላይ ያላቸው እውቀት ላይ በተፈጠረ በሽታ እና በእምነት ላይ ባላቸው ድክመት የተነሳ ነው፣ ወደ እነዚህ ተግባሮች የሚሄዱት።

ኢስላም በምንም አይነት መልኩ በግለሰባዊ ባህሪ እና ሁኔታ ሊገመገም እና ሊመዘን አይገባም።

መግቢያ

ከነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ጋር በተያያዘ የሙስሊም እምነት ምንድን ነው? በእርግጥ ሙስሊም ያወድሳል እሱን ያከብራል? ዛሬ መገናኛ ብዙሃን ተጠያቂዎች ናቸው ምጥፎ የሆነ ተቃራኒ ምስልን ስለ ኢስላም እየቀረጹ በማስፋፋታቸው በዚህም የተነሳ ኢስላም ምልከታው በጠቅላላ የጥላቻና ትግስት የለሽ ተደርጐ እንዲመለከት በመሃከለኛው ማህበረሰብ ላይ ትልቅ የሆነ ትጽኖን ፈጥሯል ነገር ግን እውነታውን እስልምናን በተግባር የሚፈጽሙ ሰዎችን ያገኘ ሰው በጣም ሰላም የሚያሰፍን ታጋሽ የሆኑ ሰዎችን የሚፈጥር እምነት መሆኑን መገንዘብ ይቻላል።

የኢስላም የእምነት አስተምሮት በግልጽ በግልጽ አስተምሮቱ ላይ ያስቀመጠው የትልቅ ትእግስት እምነት ባለቤት እንደሆነ ያሳያል የእምነቱ ቁልፍ መንገድ ሙስሊም በእያንዳንዱ የአምላክ ነብዬችም ሆነ መልእክተኞች ጋር በጠበቀ እምነት የተያያዘ መሆኑ ነው። እያንዳንዳቸው በዝርዝር በቁርአንና በነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ንግግሮች ላይ በሰፊው ተገልጽዋል ወደ ነቢዒሳ(ዐ.ሰ) የህይወት ታሪክ በዝርዝር ከማቅረቤ በፊት በዚህ ርእስ ላይ ግልጽ የሆነ ማብራሪያ የሰው ልጆች መፈጠር ዋና አላማ እና ወደ እምነት መምራት ያለውን ሚና በኛ ህይወት ላይ የሚጫወተውን ሚና መግለጽ በጣም ጠቃሚ እንደሆነ አምኜበት ነው።

በአጠቃላይ ወደ እምነት መምራት ዋና እና አስፈላጊ ነው በሁሉም ነገር ላይ ሚዛናዊ መሆን እንድንችል በህይወታችን ላይ። ቁርአን መለኮታዊ የሆነ ከአላህ ለነብዩ መሐመድ የወረደ መጽሃፍ ነው። እርሳቸውም የመጨረሻው ነብይ(ሰ.ዐ.ወ) እና መልእክተኛ ለሆኑት። ከዚህም በመነሳት አንዳንድ ልዩ ችሎታ በኢስላም አግኝተዋል። እሱም እምነትን ሁሉንም እንዲያጠቃልሉ አድርጓቸዋል በሰዎቹ ዘንድ ሊሰራ የሚገባ በማንኛውም ጊዜና ቦታ እንዲሁም በሁሉም የሰውልጆች ችግሮች ላይም መፍትሄ እንዲሆን ተግባራዊ እንዲደረግ ኢስላም ዝም ብሎ በቀላሉ እምነት ሳይሆን የተሟላ የሆነ የህይወት መንገድ ነው።

ሌላው ኢስላምን ለየት የሚያደርገው የተፈጥሮ እውቀት ላይና በጣም ምክንት ላይ የተመሰረተ መሆኑ ነው። ከዚህ ቀጥሎ ያሉ ምሳሌዎች የኢስላምን እምነት በዚህ ነጥብ ላይ በግልጽ ያብራራል ስለዚህ ምስላዎቹን በጥልቀት ተመልከታቸው።

እንደ ሙስሊም እኛ የምናምነው አምላክ ሁሉም የፈጠረ ሲሆን እርሱን ምንም አይነት አጋር የለውም ብለን ነው። የኢስላም መልክተኛ የሆኑት ነብዩ መሐመድ(ሰ.ዐ.ወ) የፍጡራኖችን የአፈጣጠር ሁኔታ ሲገልጽ የእርሳቸው ባልደረባ ኢምራን ኢብኑ ሁሴን እንዳስተላለፈው፡-

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ)እንዲህ ብለዋል፡- “ የየመን ሰዎች ወደ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመምጣት እንዲህ አሏቸው፡- “ *የአላህ መልእክተኛ(ሰ.ዐ.ወ) ሆይ! እኛ ዲንን (እምነትን) ልንማር ነው ወዳንተ የመጣነው ስለዚህ የመጀመሪያ የተፈጠረውን ነገር ንገረን እርሳቸውም ሲመልሱ እንዲህ አሉ፡- ” አላህ ሁሌም የነበረ (ግኝ) ነው ከእርሱ ጋር ምንም ነገር የለም። የእርሱ*

ዙፋን(አርሽ) ከውሃው በላይ ነው። ሁሉም የሚመጣውና የሚሆነው ነገር ሁሉ ተመዝግቧል ከዛም ቡሃላ ሰማይና ምድር ተፈጠሩ።"

አላህ ሁልጊዜ ነዋሪ ነው። ከእርሱ ፍጡሮች ጋር በምንም አልተመሳሰለም። በእርጥም የመጀመሪው እርሱ ነው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ [٥٧:٣]

﴾ እርሱ ፊትም ያለ ኋላም ቀሪ ግልጽም ስውርም ነው እርሱም ነገሩን ሁሉ ዐዋቂ ነው። ﴿

(አል-ሐዲድ፡57፡3)

አላህ(ሱ.ወ) የመጀመሪያው ነው ምንም ነገር የለም ከእርሱ በፊት። ሁሉንም የፈጠረ እርሱ ነው ፈጥሮም ህይወት እንዲኖራቸው ያገደረገ እሱ ነው። እርሱ ከማንኛውም ፍጡር ጋር በፍጹም አይመሳሰልም። ምንም አይነት መመሳሰል የለም በእርሱና በእኛ መካከል የፈጠረን አላህ እንዲህ ይላል፡-

فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ [٤٢:١١]

﴾ ሰማያትንና ምድርን ፈጣሪ ነው፡፡ ከነፍሶቻችሁ ሴቶችን ከቤት እንስሳዎችም ዓይነቶችን (ወንዶችና ሴቶችን) ለእናንተ አደረገላችሁ፡፡ በእርሱ ያበዛችኋል፡፡ የሚመስለው ምንም ነገር የለም፡፡ እርሱም ሰሚው ተመልካቹ ነው፡፡ ﴿

(አሽ-ሹራ፡42:11)

አላህ(ሱ.ወ) ለኛ በግልጽ የነገረን ምንም ነገር እርሱን ሊገልጽው እንደማቻል ነግሮናል። ማንም የእርሱ ትልቅነት ስልጣን ላይ ሊደርስ አይችልም። ይህ በራሱ አላህ እንድንፈራው ያደርገናል እናም የረጋግጥልናል የኛ እምነት በእርሱ ልዩነት ድንቅ፣ ተወዳዳሪ የሌለው መሆን እና ከኛም የሚጠበቀው በብቸኝነት እንድንገዛው እንደሆነ ነው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا [٢٠:١١٠]

﴾ በስተፊታቸው ያለውን በስተኋላቸውም ያለውን ሁሉ ያውቃል፡፡ በእርሱም ዕውቀትን አያካብቡም፣ (አያውቁም)፡፡ ﴿

(ጣሃ፡20:110)

ማንኛውም ነገር ከአላህ ውጭ ያለ ፍጡር ነው። አላህ በራሱ አማካኝነት ነው የመጣው ማንም ካልነበረበት ወደዚህ ምድር ያመጣው አላህ ነው። እንዲህ ይላል፡-

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ [٤٠:٦٢]

﴿ ይሃችሁ ጌታችሁ አላህ ነው፤ የነገሩ ሁሉ ፈጣሪ ነው፤ ከርሱ ሌላ አምላክ የለም፤ ታዲያ (ከእምነት) ወዴት ትመለሳላችሁ፡፡ ﴾

(ጋፊር፡40:62)

አንደኛው የእምነት ቁልፉ ሙስሊም የተያያዘ ነው አላህ የፈለገውን ይፈጥራል በእርሱ ፍላጎት ማንም የእርሱን ድንጋጌ ሊሽር አይቻለውም አላህ ይላል፡-

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ [٢٨:٦٨]

﴿ ጌታህም የሚሻውን ይፈጥራል፤ ይመርጣልም፡፡ ለእነርሱ (ለሰዎቹ) ምርጫ የላቸውም፡፡ አላህ ከማይገባው ሁሉ ጠራ፡፡ ከሚያጋሩትም ላቀ፡፡﴾

(አል-ቀሰስ፡28:68)

አላህ ያለ አላማ አልፈጠረም ደግሞም ፈጥሮ ያለ መመሪያ ዝም ብሎ አልተወውም። ምንም አይነት ፍጥረት በዚህ አለም ላይ አልተፈጠረም የተፈጠረበት መለኮታዊ የሆነ ጥበብ እና አላማ ያለው ሁኖ እንጂ ። የዚህን ጥበብ ባወቅንበት ወቅት እና ባላወቅንበት ወቅት። ዘመናዊ ሳይንስ በብዙ ሁኔታ ውጤታማ ሆኗል የተወሰኑ ፍጡሮች የተፈጠሩበት ምንም አላማ የላቸውም ብለው ገምተው በምርምር ውጤታቸው ላይ እነዚህ ነገሮች የተፈጠሩበት አላማ የተገለጸላቸው ጊዜ ይህንን ሁኔታ በሙሉ ልብ ተቀብለውታል።

የመጀመሪያው ፍጡር

ቁርአን የአላህ ቃል ነው። የዚህን አለም አመጣጥ ለኛ በግልጽ አብራርቶልናል። ምንም መነሻ የሌለው ሆኖ ሳለ እንዳስገኘው፡-

بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ [٢:١١٧]

﴿ ሰማያትንና ምድርን ያለቢጤ ፈጣሪ ነውነገርንም(ማስገኘት)ባሻ ጊዜ ለርሱ የሚለው፡- "ኹን ነው" ወድያውም ይሆናል።﴾

(አል-በቀራህ፡2:117)

የአላህ መልእክተኛ(ሰ.ዐ.ወ) ለኛ እንደገለጹልን የመጀመሪያው ነገር የተፈጠረው ውሃ ነው። ውሃ የሁሉም ፍጡሮች መገኛ እንደሆነ አላህ በእርሱ ሃይል ይህንን ፈጠረ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እንደተናገሩት እንዲህ ብለዋል፡- *"ማንኛውም ነገር የተፈጠረው ከውሃ ነው።"*

የሰማይም እና የምድር መፈጠር

አላህ በቁርአኑ እንደገለጸልን ሰማይና ምድርን በስድስት ቀን ውስጥ ፈጠረ ይህን በመፍጠሩ አምላክ አልደከመም ምንም አይነት ነገር አልከበደውም። አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ [٥٠:٣٨]

﴿ *ሰማያትንና ምድርን በመካከላቸው ያለውንም ሁሉ በስድስት ቀናት ውስጥ በእርግጥ ፈጠርን፡፡ ድካምም ምንም አልነካንም፡፡* ﴾

(ቃፍ፡50:38)

አላህ በቀላሉ ሁሉንም ፍጡሮች በደቂቃ ውስጥ መፍጠር ይችላል። አላህ ይለናል፡-

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ [١٦:٧٧]

﴿ *በሰማያትና በምድርም ያለው ሩቅ ምስጢር የአላህ ነው፡፡ የሰዓቲቱም ነገር (መምጣቷ) እንደዓይን ቅጽበት እንጂ አይደለም፡፡ ወይ እርሱ ይበልጥ የቀረበ ነው፡፡ አላህ በነገሩ ሁሉ ላይ ቻይ ነው፡፡*﴾

(አን-ነህል፡16:77)

አላህ ይህንን በአይን ብልጭታ ከፈጠረ ለምን እሱን? ኢ.ማም ኢ.ብኑል ጀውዚ(የአላህ እዝነት በነሱ ላይ ይሁን) በዚህ ርዕስ ላይ እይታቸውን ሲገልጹ እንዲህ ብለዋል፡-

1. አላህ በፍጡሮቹ የማይቆጠር ጥበብ እንዳለው ለማሳየት ነው። እንጂ ሁሉንም ፍጡራኖች በፍጥነት ማስገኘት ይችላል። በሃይሉ ነገር ግን ፍጥረቶችን በሂደት ያስገኘበት የራሱ የሆነ ጥበብ አለው።

2 አላህ ለባሪያው ትእግስተኛ መሆን እንዳለበት ሊያሳየው ስለፈለገ ነው።

ሌላ አሊም አልቁርጡቢይ ከዚህ ጋር በተያያዘ ሌላ ምክንያት ገልጸዋል እንዲህ በማለት አላህ ሰማይና ምድርን በስድስት ቀን ፈጠረ እርሱም ማንኛውም ነገር የራሱ የህይወት የጊዜ ገደብ እንዳለው መመልከት እንድንችል፡-

۞ قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ۚ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

[٤١:٩]وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِن فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّائِلِينَ

[٤١:١٠]ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

[٤١:١١]فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا ۚ وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ

وَحِفْظًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ [٤١:١٢]

﴾ በላቸው «እናንተ በዚያ ምድርን በሁለት ቀኖች ውስጥ በፈጠረው አምላክ በእርግጥ ትክዳላችሁን? ለእርሱም ባለንጣዎችን ታደርጋላችሁን? ያ (ይህንን የሠራው) የዓለማት ጌታ ነው፡፡በእርሷም ከበላይዋ የረጉ ጋራዎችን አደረገ፡፡ በእርሷም በረከትን አደረገ፡፡ በውስጧም ምግቦችዋን (ካለፉት ሁለት ቀኖች ጋር) በአራት ቀናት ውሰጥ ለጠያቂዎች ትክክል ሲኾኑ ወሰነ፡፡ ከዚያም ወደ ሰማይ እርሷ ጭስ ኾና ሳለች አሰበ፡፡ ለእርሷም ለምድርም «ወዳችሁም ኾነ ወይም ጠልታችሁ ኑ» አላቸው፡፡ «ታዛዦች ኾነን መጣን» አሉ፡፡ በሁለት ቀኖችም ውስጥ ሰባት ሰማያት አደረጋቸው፡፡ በሰማይቱም ሁሉ ነገሯን አዘጋጀ፡፡ ቅርቢቱንም ሰማይ በመብራቶች አጌጥን፡፡ (ከሰይጣናት) መጠበቅንም ጠበቅናት፡፡ ይህ የአሸናፊው የዐዋቂው (ጌታ) ውሳኔ ነው፡፡﴿

(ፉሲላት፡41:9-12)

ሰይድ ቁጡብ (የአላህ እዝነት በነሱ ላይ ይሁን) እንዲህ ብለዋል፡- "አላህ መሬትን በሁለት ቀን ፈጠረ ሁለቱን ቀን ደግሞ ተራሮችን እና አዘዛቸው የእርሱን ትእዛዝ ለእያንዳንዱ በእርግጥም በእርሱ ቀናቶች ላይ ማዘዝ መብት አለው። የእነርሱ እርዝመት በኛ አይታወቅም እንዲሁ በቀላሉ የ24 ሰአት የተገደቡ አይደሉም ልክ እኛ ዛሬ እንደምንጠቀምበት። ይህ እኛ የምንጠቀምበት ቀን እንደምናውቀው በመሬት መዞር ምክንያት የምንለካው ነው በዛን ወቅት ደግሞ መሬት አልተፈጠረችም ስለዚህ እውነቱን የሚያውቀው አላህ ብቻ ነው።

የሰው ልጆች የመፈጠራቸው ጥበብ

እስካሁን ስለ መሬት መፈጠር አነሳን በዚህ ላይ ጥቂት በጣም ጠቃሚ የሆኑ ጥያቄዎች ሊነሱ ይችላሉ፡-

-የሰው ልክ የመፈጠሩ ጥቅም ምንድን ነው?

-የዚህ ፍጡር የተፈጠረበት አላማው ምንድን?

አላህ በራሱ ቃል እንደዚህ ያብራራል፡-

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ [٥١:٥٦]مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ

[٥١:٥٧]إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ [٥١:٥٨]

﴿ጋኔንንና ሰውንም ሊግገዙኝ እንጅ ለሌላ አልፈጠርኳቸውም፡፡ከነርሱም ምንም ሲሳይ አልፈልግም፡፡ ሊመግቡኝም አልሻም፡፡ አላህ እርሱ ሲሳይን ሰጪ የብርቱ ኀይል ባለቤት ነው፡፡﴾

(አዝ-ዛሪያት፡51:56-8)

ይህ ህይወት እምነት የለሽ ሰዎች እንደሚያረጋግጡልን ያለትንሳኤ(ሞቶ መነሳት) ያለ ተጠያቂነት ወይም የስራ ክፍያ የምኖርበት አይደለችም መጨረሻ ያላት ጊዜያዊ ብቻ የሆነች እርከን ናት። አላህ እንዲህ ይለናል፡-

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ [٤٥:٢٤]

﴿ እርሷም (ሕይወት) የቅርቢቱ ሕይወታችን እንጅ ሌላ አይደለችም፡፡ «እንሞታለን፣ ሕያውም እንኾናለን፡፡ ከጊዜም (ማለፍ) በስተቀር ሌላ አያጠፋንም» አሉ፡፡ ለእነርሱም በዚህ (በሚሉት) ምንም ዕውቀት የላቸውም፡፡ እነርሱ የሚጠራጠሩ እንጅ ሌላ አይደሉም፡፡﴾

(አል-ጃሺያህ፡45:24)

ምን ያህል ከባድ ይሆናል ለአንድ ሰው እዚህ ምድር ላይ ያለምንም አላማ መኖር! እያንዳንዳችን ሁላችንም በተናጠል በተፈጥሮ የሚያስደስተንን ነገር እንፈልጋለን የሰው ልጅ ፍላጎት በእርግጥም እምነታዊ የሚያስደስታቸውም ነገር አለ። ይህንን ሊረዳ አይችልም አንድ እራሱ ስረጠረው አምላክ ካልተማረ በስተቀር። አላህን ማወቅ በጊዜ ሂደት እውቀትን በመሰብሰብ ብሎም በዙርያችን ካሉ ነገሮች በመቅሰም በአይምሯችን

ውስጥ የምናከማቸው እውቀት አይደለም። በመለኮታዊው መጽሃፍ ውስጥ በማንበብ ነው አንድ በድንብ ልናውቀው የሚገባው ነገር እምነት የለሽ ሰዎች ህይወትን አድርገው በሚያቀርቧት መንገድ አይደለም ዛሬ ላይ የምናየው የቴክኖሎጂ እድገት የመጣው በጣም የቆየ ከሆነው እምነት ጥንት ዘመን ጀምሮ ከነበረው እምነት በመነሳት እንጂ እነዚህ እምነት የለሽ ሰዎች በየዘመኑ አንገታቸውን አስደፍቷቸዋል። ይህ እምነት የለሽነታቸው አላህ እንዲህ ይላል፡-

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُون إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ وَعِظَامًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ بِمَبْعُوثِينَ [٢٣:٣٧]

﴿ በውስጣቸውም ከእነሱ የኾነን መልክተኛ አላህን ተገዙ ከእርሱ ሌላ አምላክ የላችሁም አትጠነቀቁምን በማለት ላክን፡፡ ከሕዝቦቹም እነዚያ የካዱት በመጨረሻይቱም ቀን መገናኘት ያስተባበሉት በቅርቢቱም ሕይወት ያቀማጠልናቸው ታላላቅ ሰዎች «ይህ ብጤያችሁ ሰው እንጂ ሌላ አይደለም፡፡ ከርሱ ከምትበሉት ምግብ ይበላል፡፡ ከምትጠጡትም ውሃ ይጠጣል» አሉ፡፡ «ብጤያችሁም የኾነን ሰው ብትታዘዙ እናንተ ያን ጊዜ በእርግጥ የተሞኛችሁ ናችሁ» (አሉ)፡፡ «እናንተ በሞታችሁና ዐፈርና አጥንቶችም በኾናችሁ ጊዜ እናንተ (ከመቃብር) ትወጣላችሁ በማለት ያስፈራራችኋልን «ያ የምትስፈራሩበት ነገር ራቀ፣ በጣም ራቀ፡፡ «እርሷ (ሕይወት) ቅርቢቱ ሕይወታችን እንጂ ሌላ አይደለችም፡፡ እንሞታለን፣ (ልጆቻችን ስለሚተኩ) ሕያውም እንኾናለን፡፡ እኛም ተቀስቃሾች አይደለንም፡፡ ﴾

(አል-ሙእሚኑን፡23:32-7)

የመልክተኞች አስፈላጊነት

በታሪክ ምስክርነት እንደተመለከትነው ሁሉም የሰው ልጅ ሲጀመር እንደ አንድ ማህበረሰብ ነበር ባንድ ቦታ የሚኖር ነገር ግን ቁጥሩ እየጨመረ ሲሄድ ወደ ተለያየ ቦታ መሰራጨት ጀመረ። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ

[١٠:١٩]

﴿ሰዎችም አንድ ሕዝብ እንጂ ሌላ አልነበሩም፡፡ ተለያዩም፡፡ከጌታህ ያለፈች ቃልም ባልነበረች ኖሮ በእርሱ በሚለያዩበት ነገር በመካከላቸው በእርግጥ (በቶሎ) በተፈረደ ነበር፡ ፡﴾

(ዩኑስ፡10:19)

በአለም ላይ በተለያዩ ቦታዎች ላይ የመሰራጨት ውጤት ባህል እና ቋንቋ እንዲመሰረት አደረገው ይህም ነው ዛሬ አንዳችንን ከአንዳችን እየለያየን ያለው ዛሬ።ፍጡሮች በየቦታው በመሰራጨታቸው ምክንያት አላህ ለእያንዳንዱ ማህበረሰብ ክፍል ነብይን ላከ መልእክቱን እንዲያስተላልፉ እና በአምላክ አንድነት እንዲያምኑ

በእርግጥም አላህ ማሃሪ ነው በምንም አይነት መልኩ ህዝቦችን አልቀጣም ለእነርሱ ነብይን ሳይልክ የእርሱን ለነእርሱ አድርሰው ነው እንጂ እያንዳንዱ ነብዮችም ሆነ መልእክተኞች ለህዝቦቻቸው አስጠንቅቀዋል በመጥፎ መንገድ እንዳይሄዱ ምንም አይነት ህዝብ ማህበረሰብ አስፈራሪ አስታዋሽ ሳይኖረው ያለፈ የለም። አላህ እንዲህ ይላል፡-

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ [٣٥:٢٤]

﴿ እኛ አብሳሪና አስፈራሪ አድርገን በእውነቱ (መምሪያ) ላክንህ፡፡ ማንኛይቱም ሕዝብ በውስጧ አስፈራሪ ያላለፈባት የለችም፡፡ ﴾

(ፋጢር፡35:24)

አላህ ነብዮችንና መልእክተኞችን የሚልከው ህዝቦችን ወደ አላህ አንድነት ማመን እንዲመለሱ መልእክት እንዲያስተላልፉ ነው አላህ ይላል፡-

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ ۚ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ [١٦:٣٦]

﴿ *በየሕዝቡም ሁሉ ውስጥ «አላህን ተገዙ፤ ጣዖትንም ራቁ» በማለት መልክተኛን በእርግጥ ልከናል፡፡ ከእነሱም ውስጥ አላህ ያቀናው ሰው አልለ፡፡ ከእነሱም ውስጥ በእርሱ ላይ ጥመት የተረጋገጠበት ሰው አልለ፡፡ በምድርም ላይ ኺዱ፤ የአስተባባዮችም መጨረሻ እንዴት እንደ ነበረ ተመልከቱ፡፡* ﴾

(አን-ነህል፡16:36)

አላህ ነብዮች እና መልእክተኞች ለሁሉም ስለላከ ምንም አይነት ማህበረሰብም ሆነ ህዝብ ክስን ማቅረብ አይችልም የአላህን ትእዛዝ በተመለከተ በዛ በቂያማ ቀን። አላህ እንዲህ ይላል፡-

رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

[٤:١٦٥]

﴿ *ከመልክተኞቹ በኋላ ለሰዎች በአላህ ላይ አስረጅ እንዳይኖር አብሳሪዎችና አስፈራሪዎች የኾኑን መልክተኞች (ላክን)፡፡ አላህም አሸናፊ ጥበበኛ ነው፡፡* ﴾

(አን-ኒሳእ፡4:165)

ሁሉም ነብዮችም ሆኑ መልእክተኞ የሰው ልጆች ነበሩ። ምንም አይነት ከአምላክ ጋር የሚያመሳስላቸው ባህሪም ሆነ ከመጠን በላይ የሆነ አምላክነት ደረጃ የሚያደረሰው ነገር አልነበራቸውም በአምላክ እርዳታ ነው ታአምር የተሰጣቸው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا [٢٥:٢٠]

﴿ *ከአንተ በፊትም ከመልክተኞች እነሱ በእርግጥ ምግብን የሚበሉ በገበያዎችም የሚኼዱ ኾነው በስተቀር አልላክንም፡፡ ከፊላችሁንም ለከፊሉ ፈተና አደርገናል፡፡ ትታገሳላችሁን ጌታህም ተመልካች ነው፡፡* ﴾

(አል-ፉርቃን፡25:20)

ይህ ሁሉ የአላህ ማብራርያ እርግጠኛ እና ማንኛውም ሰው አፈጣጠር ላይ ምንም አይነት ጥርጣሬ እንዳይኖርበት ለማድረግ ነው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ [١٣:٣٨]

﴿ *ከአንተ በፊትም መልክተኞችን በእርግጥ ልከናል፡፡ ለእነርሱም ሚስቶችንና ልጆችን አድርገናል፡፡ ለማንኛውም መልክተኛ በአላህ ፈቃድ እንጂ ተዓምር ሊያመጣ አይገባውም፡፡ ለጊዜው ሁሉ ጽሑፍ አለው፡፡* ﴾

(አረ-ረዕድ፡13:38)

ነብዮችም ሆኑ መልእክተኞች ምንም አይነት ሃይል የላቸውም ይንን አለም በመቆጣጠር ላይ እራሳቸውን እንኳን የመጠበቅ ሃይል የላቸውም አላህ ነብዮችንና መልእክተኞችን በተመለከተ እንዲህ ይላል፡-

قُل لَّا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ وَلَوْ كُنتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ ۚ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ [٧:١٨٨]

﴿ *«አላህ የሻውን በስተቀር ለእራሴ ጥቅምንም ጉዳትንም ማምጣት አልችልም፡፡ ሩቅንም (ምስጢር) የማውቅ በነበርኩ ኖሮ ከመልካም ነገር ባበዛሁና ክፉም ነገር ባልነካኝ ነበር፡፡ እኔ ለሚያምኑ ሕዝቦች አስፈራሪና አብሳሪ እንጂ ሌላ አይደለሁም» በላቸው፡፡* ﴾

(አል-አእራፍ፡7:188)

ትልቁ የአላህ ነቢይ

ሁሉም ነብዮችና መልእክተኞች የተላኩት በአንድ መልእክት ነው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ مَن قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۖ فَهُم مُّعْرِضُونَ [٢١:٢٤]وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ [٢١:٢٥]

﴿ *ይልቁንም ከእርሱ ሌላ አማልክትን ያዙን «አስረጃችሁን አምጡ፡፡ ይህ (ቁርኣን) እኔ ዘንድ ያለው ሕዝብ መገሰጫ ከእኔ በፊትም የነበሩት ሕዝቦች መገሰጫ ነው» በላቸው፡፡ በውነቱ አብዛኞቻቸው እውነቱን አያውቁም፡፡ ስለዚህ እነሱ እምቢተኞች ናቸው፡፡ከአንተ በፊትም እነሆ ከእኔ ሌላ አምላክ የለምና ተገዙኝ በማለት ወደርሱ የምናወርድለት ቢኾን እንጅ ከመልክተኛ አንድንም አልላክንም፡፡* ﴾

(አል-አንቢያእ፡21:24-5)

በአላህ አንድነት ላይ ማመን የሚለውን መልእክት ነው ሁሉም ነብዮችን መልእክተኞች ለህዝቦች ያስተላለፉት አላህ እንዳለው፡-

۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ۖ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۚ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ [٤٢:١٣]

﴿ ለእናንተ ከሃይማኖት ያንን በእርሱ ኑሕን ያዘዘበትን ደነገገላችሁ፡፡ ያንንም ወዳንተ ያወረድነውን ያንንም በእርሱ ኢብራሂምን ሙሳንና ዒሳንም ያዘዝንበትን ሃይማኖትን በትክክል አቋቁሙ በእርሱም አትለያዩ ማለትን (ደነገግን)፡፡ በአጋሪዎቹ ላይ ያ ወደርሱ የምትጠራቸው ነገር ከበዳቸው፡፡ አላህ የሚሻውን ሰው ወደእርሱ (እምነት) ይመርጣል፡፡ የሚመለስንም ሰው ወደርሱ ይመራል፡፡﴾

(አሽ-ሹራ፡42:13)

ህዝቦች ነብይ እና መልእክተኛ ያስፈልጋቸዋል

ከላይ ለመግለጽ እንደሞከርነው በእርግጥም ሰዎች ነብይ እና መልእክተኛ ያስፈልጋቸዋል ምግብና መጠጥ በህይወት ለመቆየት እንደሚያስፈልጋቸው ሁሉ ኢብኑ ቀይም(የአላህ እዝነት በነሱ ላይ ይሁን) እንዲህ ብለዋል፡- “ ምንም አይነት መንገድ የለም ወደ ደስታና ስኬት የሚያደርስ የአላህ መልእክተኛ(ሰ.ዐ.ወ) በሰጡን መንገድ ብቻ ቢሆን እንጂ መንኛውም ሰው ጥሩ እና መጥፎን ሊረዳ አይችልም። የአላህ መልእክተኛ(ሰ.ዐ.ወ) ለኛ ባደረሱን መልእክት ከአላህ ዘንድ (በራእይ መጽሃፍ) የሆነን በሆነው ውስጥ ቢሆን እንጂ የተመሩ ሰዎች ለመልእክቱ ታዛዥ በመሆናቸው ይለያሉ። የመልእክቱን የማወቅ አስፈላጊነት ለሰው ልጆች ምግብና መጠጥ ከሚያስፈልጋቸው በበለጠ መልኩ አስቸኳይ ነው። የሰው ልጆች መመራት አስፈላጊነት ምሳሌው ለዓሳ ነባሪ ውሃ እንደሚያስፈልገው ያህል ያስፈልገዋል። ከውሃ ውስጥ ብናወጣው እንደሚሞተው ሁሉ በተመሳሳይ መልኩ ማንም ሰው በእርግጥም አልተገነዘበውም መንፈሳዊ መመራት ምንያህል እንደሚያስፈልገው በዚህ ምድር ላይ በህይወት ለሚኖር ልብ ሁሉ።

የአላህ ጥበብ ነብዮችንና መልእክተኞችን ሲመርጥ

መልእክተኝነት እና የነብይነት ዘመን መለኮታዊ የሆነ ስጦታ ነው። እርሱም አላህ ለፈለገው እና ለመረጠው ሰው የሚሰጠው ነው እንጂ የነርሱን ዘር በመቁጠር በስልጣን ወይም በህብረተሰቡ ዘንድ ባላቸው ቦታ ተመርጠው የሚሰጣቸው አይደለም። አላህ እንዲህ ይለናል፡-

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ [٢٢:٧٥]

﴿ *አላህ ከመላእክት ውስጥ መልክተኞችን ይመርጣል፡፡ ከሰዎችም (እንደዚሁ)፤ አላህ ሰሚ ተመልካች ነው፡፡*﴾

(አል-ሃጅ፡22:75)

ማንኛውም ሰው ለነብዩ መሀመድ(ሰ.ዐ.ወ) በተሰጣቸው መልእክተኙነት ምክንያት ሊመቀኝ ቅናት መንፈስ ሊሰማው አይገባም። አላህ ይላል፡-

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا [٤:٥٤]

﴿ *ይልቁንም ሰዎችን (ሙሐመድን) አላህ ከችሮታው በሰጣቸው ነገር ላይ ይመቀኛሉን ለኢብራሂምም ቤተሰቦች መጽሐፍንና ጥበብን በእርግጥ ሰጠን ታላቅንም ንግሥና ሰጠናቸው፡፡*﴾

(አን-ኒሳእ፡4:54)

የአላህ ነብዮች በደረጃ እና በበላይነት በደረጃ የተለያዩ ናቸው። በሽልማትም ሁሉም እኩል አይደሉም። አላህ እንዲህ ይገልጸዋል፡-

۞ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ اللَّهُ ۖ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۚ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِن بَعْدِهِم مِّن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَٰكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ [٢:٢٥٣]

﴿ *እነዚህን መልእክተኞች ከፊላቸውን በከፊሉ ላይ አበለጥን ከእነርሱ ውስጥ አላህን ያነጋገረው አለ ከፊሎቻቸውንም በደረጃዎች ከፍ አደረገ የመርየም ልጅ ዒሳንም ግልጽ ታምራትን ሰጠነው በቅዱስ መንፈስም አበረታነው አላህም በሻ ኖሮ እነዚያ ከእርሱ (ከመልእክተኞቹ) በሃላ የነበሩት ግልጽ ታአምራት ከመጡላቸው በሃላ ባልተጋደሉ ነበር ግን ተለያዩ ከነርሱ ውስጥ ያመነ ሰው አለ።*﴾

(አል-በቀራእ፡2:253)

የነቢ አደም (ዐ.ሰ) አፈጣጠር የሰው ልጆች ሁሉ አባት

አላህ መርጦ ሲያበቃ በምድር ላይ እንዲኖሩ አዘዘው። በመሬት ላይ እንዲሰራ እና እዚያም ላይ እንዲገነባ በቁሳቁስ እና በግዛት ሊፈትነው በዚህም መሰረት ማን ትእዛዝን እንደሚፈጽም እና ማን እንደሚክድ ለመለየት። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ
وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ [٢:٣٠]

﴿ (መሃመድ ሆይ!) ጌታህ ለመላእክት፡-"እኔ በምድር ላይ ምትክ አድራጊ ነኝ" ባለ ጊዜ (የሆነውን አስታውስ፤እነርሱም)እኛ ከማመስገን ጋር የምናጠራህ ላንተም የምቀድስ ስንሆን በርሷ ውስጥ የሚጠፋና ገሞችን የሚያፈስ ታደርጋለህ? አሉ፤ (አላህ) እኔ የማታውቁትን ነገር አውቃለሁ አላቸው። ﴾

(አል-በቀራእ፡2:30)

በአምላክ የመጀመሪያው ስልጣን የተሰጣቸው ነቢ አደም(ዐ.ሰ) ናቸው። እንደ የሰው ልጅ አባትነታቸው አላህ አደምን በአብ ቀን ፈጠረው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሃዲሳቸው እንደገለጹት፡- " ጸሃይ ከሚወጣባቸው ቀኖች ሁሉ ምርጡ ቀን የጁምዓ ቀን ነው አላህ አደምን በዚህ ቀን ፈጠረው በዚህ ቀን ጀነት ውስጥ አስገባው በዚህ ቀን አስወጣው የቂያማ ቀን የሚቆመው በዚሁ ጁምዓ ቀን ነው።" (ሙስሊም ዘግቦታል)
በዚህ ምክንያት አላህ አርብ ቀንን መረጠ ለሙስሊሞች ሳምንታዊ ባአል እንዲሆን መረጠው። በጣም ከፍተኛ የሆነ ማእረግ ሰጥቶት አላህ መላኢኮችን እሱ ፊት ስጁድ እንዲወርዱ አዘዛቸው በክብርና በማላቅ ሁሉም መላኢኮች ትእዛዙን በማክበር በፍጥነት ወረዱ ሰይጣን ሲቀር የመላኢኮች ባልደረባ የነበረው ለነቢ አደም መውረድን እምቢ አለ በትእቢት እና በኩራት የአላህን ትእዛዝ ከመቀበል አሻፈረኝ አለ። አላህ እንዲህ ይላል፡-

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن طِينٍ [٣٨:٧١]فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ [٣٨:٧٢]فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ [٣٨:٧٣]إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ
[٣٨:٧٤]قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْعَالِينَ
[٣٨:٧٥]قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ [٣٨:٧٦]قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ
[٣٨:٧٧]وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ [٣٨:٧٨]قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ [٣٨:٧٩]قَالَ
فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ [٣٨:٨٠]إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ [٣٨:٨١]قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ
[٣٨:٨٢]إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ [٣٨:٨٣]قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ [٣٨:٨٤]لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ
وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ [٣٨:٨٥]

﴿ ጌታህ «ለመላእክት እኔ ሰውን ከጭቃ ፈጣሪ ነኝ ባለ ጊዜ» (አስታውስ)፡፡«ፍጥረቱንም ባስተካከልኩና ከመንፈሴ በነፋሁበት ጊዜ ለእርሱ ሰጋጆች ኾናችሁ ውደቁ» (አልኩ)፡፡ መላእክትም መላውም ባንድነት ሰገዱ፡፡ኢብሊስ ብቻ ሲቀር፡፡ ኮራ፤ ከከሓዲዎቹም ነበር፡፡ (አላህም) «ኢብሊስ ሆይ! በሁለት እጆቼ (በኃይሌ) ለፈጠርኩት ከመስገድ ምን ከለከለህ? (አሁን) ኮራህን? ወይስ (ፊቱኑ) ከትዕቢተኞቹ ነበርክ?» አለው፡፡«እኔ ከእርሱ በላጭ ነኝ፡፡ ከእሳት ፈጠርከኝ፤ ከጭቃም ፈጠርከው» አለ፡፡(አላህ) አለው «ከእርሷ ውጣ፤ አንተ የተባረርክ ነህና፡፡»«እርግማኔም እስከ ፍርዱ ቀን ድረስ ባንተ ላይ ይኹን፡፡» «ጌታዬ ሆይ! እስከሚቀሰቀሱበት ቀን ድረስ አቆየኝም» አለ፡፡(አላህም) አለው «አንተ ከሚቆዩት ነህ፡፡» «እስከ ታወቀው ወቅት ቀን ድረስ፡፡» (እርሱም) አለ «በአሸናፊነትህ ይኹንብኝ፤ በመላ አሳስታቸዋለሁ፡፡» «ከእነርሱ ምርጥ የኾኑት ባሮችህ ብቻ ሲቀሩ፡፡»(አላህ) አለው «እውነቱም (ከኔ ነው)፡፡ እውነትንም እላለሁ፡፡ከአንተና ከእነርሱ ውስጥ ከተከተሉህ ባንድ ላይ ገሀነምን በእርግጥ እሞላታለሁ፡፡» ﴾

(ሷድ፡38:71-85)

አላህም በእርሱ ጥበብ ውስጥ አደምን(ዐ.ሰ) እና ዘሩን በምድር ላይ እንዲኖሩ አዘዘ ከዝያም የአደምን ባለቤት ሃዋን(ረ.ዐ) ፈጠረ።

የአደም(ዐ.ሰ) እና የባለቤታቸው ከጀነት መባረር

ሸይጣን አደም(ዐ.ሰ) ፊት አልወርድም ብሎ ካመጸ ከፈነገጠ ቡሃላ የራሱ የሆነውን መንገድ በመምረጥ ለአላህ አሳወቀ የአደም ልጆችን እንዲያሳስት እነሱንም ከእርሱ ጋር ሊወስዳቸው ወደ መቅሰፍትየሆነው መኖርያው ጀሃነብ። አላህ ስለዚህ ይነግረናል፡-

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ [١٥:٢٨]فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ [١٥:٢٩]فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ [١٥:٣٠]إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ [١٥:٣١]قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ [١٥:٣٢]قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ [١٥:٣٣]قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ [١٥:٣٤]وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ [١٥:٣٥]قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ [١٥:٣٦]قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ [١٥:٣٧]إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ [١٥:٣٨]قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ [١٥:٣٩]إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ [١٥:٤٠]

﴿ጌታህም ለመላእክት ባለጊዜ (አስታውስ)፡፡ እኔ ሰውን ከሚቅጨለጨል ሸክላ ከሚገማ ጭቃ እፈጥራለሁ፡፡(ፍጥረቱን) ባስተካከልኩትና በውስጡ ከመንፈሴ በነፋሁበትም ጊዜ ለእርሱ ሰጋጆች ኾናችሁ ውደቁ፡፡መላእክትም መላውም ተሰብስበው ሰገዱ፡፡ኢብሊስ (ዲያብሎስ)

ብቻ ሲቀር፡፡ ከሰጋጆቹ ጋር ከመኾን እንቢ አለ፡፡(አላህም) «ኢብሊስ ሆይ! ከሰጋጆቹ ጋር የማትኾን ላንተ ምን ምክንያት አለህ» አለው፡፡ «ከሚቅጨለጨል ሸክላ ከግም ጭቃ ለፈጠርከው ሰው ልሰግድ አይገባኝም» አለ፡፡(አላህ) አለው «ከርሷም ውጣ፡፡ አንተ የተባረርክ እርጉም ነህና፡፡» «ባንተ ላይም እስከ ፍርዱ ቀን ድረስ እርግማን አለብህ፡፡» «ጌታዬ ሆይ! እንግዲውያስ (ሰዎች) እስከሚቀሰቀሱበት ቀን ድረስ አቆየኝ» አለ፡፡(አላህም) አለ «አንተ ከሚቆዩት ነህ፡፡ «እስከታወቀው ወቅት ቀን ድረስ፡፡» (ኢብሊስ) አለ «ጌታዬ ሆይ! እኔን በማጥመምህ ይኹንብኝ ለነርሱ በምድር ላይ (ኀጢአትን) እሸልምላቸዋለሁ፡፡ ሁሉንም አጠማቸዋለሁም፡፡» «ከነርሱ ፍጹሞቹ ባሮችህ ብቻ ሲቀሩ፡፡»﴾

(አል-ሂጅር፡15:28-40)

በአደም(ዐ.ሰ) ልጅ እና በኢብሊስ መካከል ያለው ጥላትነት የጀመረው ከመጀመርያው ከአደም መፈጠር ጊዜ አንስቶ ነው። ኢብሊስ አድብቶ ጠብቀው እናም በማንኛውም መንገድ እርሱን ለማሳሳት ሞከረ የአላህን ትእዛዝ እንዳይፈጽም በሁሉም መንገድ ኢብሊስ አደም(ዐ.ሰ) ከዛ ዛፍ ላይ ፍሬን እንዳይመገብ በአላህ እንዳተከለከለ ባወቀ ጊዜ አደምን እና ባለቤቱን ከዛፉ ፍሬን እንዲመገቡ በሚችለው ሁሉ በመሞከር እንዲበሉ አደረጋቸው በዚህም ምክንያት አደምና ሃዋ ከጀነት ተባረሩ። ሁለቱም በሰሩት ስራ በማዘን ተጸጸቱ ወደ አላህም ምህረትን ለመኑ አላህም የአዛኞች አዛኝ የሆነው ጌታ የነርሱን መመለስ በመቀበል ምህረት አደረገላቸው። አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ [٢٠:١١٦]فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ [٢٠:١١٧]إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ [٢٠:١١٨]وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ [٢٠:١١٩]فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ [٢٠:١٢٠]فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۚ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ [٢٠:١٢١]ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ [٢٠:١٢٢]قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ [٢٠:١٢٣]وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ [٢٠:١٢٤]

﴿ *ለመላእክትም ለአዳም ስገዱ ባልን ጊዜ (አስታውስ)፡፡ ሰገዱም፣ ኢብሊስ ብቻ ሲቀር እምቢ አለ፡፡አልንም «አደም ሆይ! ይህ ላንተም ለሚስትህም በእርግጥ ጠላት ነው፡፡ ስለዚህ ከገነት አያውጣችሁ፣ ትለፋለህና፡፡ለአንተ በእርሷ ውስጥ አለመራብና አለመታረዝ አለህ፡፡ አንተም በርሷ ውስጥ አትጠማም፣ ፀሐይም አትተኮስም፡፡ሰይጣንም ወደርሱ ጎተጎተ «አደም ሆይ! በመዘውተሪያ ዛፍ በማይጠፋ ንግሥናም ላይ ላመላክትህን አለው፡፡ ከእርሷም በልሉ፡ ፡ ለእነርሱም ኀፍረተ ገላቸው ተገለጸች፡፡ ከገነትም ቅጠል በላያቸው ላይ ይለጥፉ ጀመር፡፡ አደምም የጌታውን ትእዛዝ (ረስቶ) ጣሰ፡፡ (ከፈለገው መዘውተር) ተሳሳተም፡፡ ከዚያም ጌታው መረጠው ከእርሱም ጸጸቱን ተቀበለው መራውም፡፡አላቸው «ከፊላችሁም ለከፊሉ*

ጠላት ሲኾን ሁላችሁም ከእርሷ ውረዱ ከእኔም የኾነ መሪ ቢመጣላችሁ መሪየን የተከተለ አይሳሳትም አይቸገርምም፡፡ «ከግሣጼዬም የዞረ ሰው ለእርሱ ጠባብ ኑሮ አለው፡፡ በትንሣኤም ቀን ዕውር ኾኖ እንቀሰቅሰዋለን፡፡ ﴾

(ጣሃ፡20:116-124)

ሸይጣን ከጀነት መጀመሪያ በተባረረ ወቅት እናም አደምም(ዐ.ሰ) ባጠፋው ጥፋት ምክንያት በመባረሩ የአደም(ዐ.ሰ) ልጆች ዝርያ ለአላህ ታዛዥ እና እርሱን በብቸኝነት በማምለክ ላይ ጽኑ ሆኑ አስር ትውልድ ካለፈ ቡሃላ በእርሱ ክህደት ማነሳሳት ተሰናከሉ እናም ወደ ተሳሳተ መስመር ሄዱ። በዚህም የተነሳ አላህ ለነዚህ ህዝቦች ነብይ እና መልእክተኛ ላከላቸው ወደ ቀጥተኛው የአላህ መንገድ እንዲመለሱ እና እንዲመሩ። በዚህ ወቅት የመጀመሪያው መልእክተኛ አላህ የላከው ከነቢ አደም ቡሃላ ነቢ ኑህ(ዐ.ሰ) ናቸው። በነቢዩ ኑህ(ዐ.ሰ) ዘመን በጣኦታት ማመን በአላህ ላይ ማጋራት የህይወት ልምዳቸው ሆነ። አላህ እንዲህ ይለናል፡-

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا [٧١:٢١]وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا [٧١:٢٢]وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا [٧١:٢٣]وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا [٧١:٢٤]

﴿ ኑሕ አለ፡- «ጌታዬ ሆይ! እነሱ አምመጹብኝ፡፡ ገንዘቡና ልጁም ከጥፋት በስተቀር ያልጨመረለትን ሰው ተከተሉ፡፡«ታላቅንም ተንኮል የመከሩትን ሰዎች» (ተከተሉ)፡፡ አሉም «አምላኮቻችሁን አትተዉ፡፡ ወድንም፣ ሱዋዕንም፣ የጉሥንም፣ የዑቅንም ነስርንም አትተው፡፡ «በእርግጥም ብዙዎችን አሳሳቱ፡፡ ከሓዲዎችንም ጥመትን እንጅ ሌላን አትጨምርላቸው» (አለ)፡፡﴾

(ኑህ፡71:21-4)

የተመረጡ ምርጥ ነብዮችና መልእክተኞች አምስት ናቸው። “ኡሉል አዝም”[1] በመባል ይጠራሉ፡-

1. ነቢ ኑህ(ዐ.ሰ)

የመጀመሪያው መልእክተኛ በአላህ የተላኩ ናቸው። እርሳቸው በመልእክተኛነት የተላኩት ህዝቦቻቸው በአላህ ላይ ማጋራትን በመጀመራቸው ምክንያት ነው። የነእርሱን ሁኔታ ያለምንም ማቋረጥ ስህተትን በመማር መሰረታዊ የሆነውን ዋናውን የነሱን እምነት ለእያት ቅድመ እያታቸው በመስጠት እነሱን በማላቅ እምነታቸውን ወደ እነሱ ቀየሩት። አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

1. እነዚህ የአላህ መልእክተኞች ጠንካራ የሆነ ትልቅ ጥረት በማድረግ የአላህን መልእክት ለህዝቦቻቸው ያደረሱ ናቸው በዚህም ይህንን ማእረግ በማግኘት የተመሰገኑና የተመሰከረላቸው ለመሆን በቅተዋል።

وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا [٧١:٢٣]

﴿ አሉም «አምላኮቻችሁን አትተዉ፡፡ ወድንም፣ ሱዋዕንም፣ የጉሥንም፣ የዑቅንም ነስርንም አትተው፡፡﴾

(ኑህ፡71:23)

ነቢ ኑህ(ዐ.ሰ) በጣም መልካም የሆኑ አማኝ እና ታማኝ የሆኑ ናቸው። እርሳቸው ህዝቦቻቸውን በትእግስት ወደ ጽድቅ እና ወደ ቀጥተኛው መንገድ በተለያየ መልኩ ጥሪ አደረጉ።

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا [٧١:٥]فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا [٧١:٦]وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا [٧١:٧]ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا [٧١:٨]ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا [٧١:٩]فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا [٧١:١٠]

﴿(ስለ ተቃወሙትም) «አለ ጌታዬ ሆይ! እኔ ሌሊትም ቀንም ሕዝቦቼን ጠራሁ፡፡«ጥሪየም መሸሽን እንጅ ሌላ አልጨመረላቸውም፡፡«እኔም ለእነርሱ ትምር ዘንድ (ወደ እምነት) በጠራኋቸው ቁጥር ጣቶቻቸውን በጆሮዎቻቸው ውስጥ አደረጉ፡፡ ልብሶቻቸውንምተከናነቡ፡፡ (በመጥፎ ሥራቸው ላይ) ዘወተሩም፡፡ (ያለ ልክ) መኩራትንም ኮሩ፡፡ «ከዚያም እኔ በጩኸት ጠራኋቸው፡፡«ከዚያም እኔ ለእነርሱ ገለጽኩ፡፡ ለእነርሱም መመስጠርን መሰጠርኩ «አልኳቸውም፡- ጌታችሁን ምሕረትን ለምኑት፡፡ እርሱ በጣም መሐሪ ነውና፡፡ ﴾

(ኑህ፡71:5-10)

እርሳቸው ባደረጉት የማነሳሻ ማንኛውም መንገድ ችላ በማለት አብዛኛዎቹ መንገዱን በመሳት የእርሳቸውን መልእክት አልተቀበሉም አፈነገጡ እንጂ በጣም ጥቂጥ የሆኑት ብቻ መንገዳቸውን ተከተሉ። አብዛኛዎቹ የእርሳቸው ህዝቦች በማፈንገጥ እና በጥመት ላይ የጸኑ ሆነው የጥመትን መንገድ መረጡ። በዚህም የተነሳ አላህ ምንም አይነት ዝናብን እንዳያገኙ አደረጋቸው። ነቢ ኑህ(ዐ.ሰ) ወደ ትክክለኛው የአላህ መንገድ ተመልሰው ያመኑ እንደሆነ ዝናብን እንደሚያገኙ አሳወቋቸው ነገር ግን በጥመታቸው ላይ መቆየትን መረጡ። ከረጅም አመት ወደ አላህ መንገድ ጥሪ ቡሃላ ምንም አይነት መልካም ምላሽን አላገኙም። በስተመጨረሻ አላህን ለመኑ። ቁርአን እንዲህ ይነግረናል፡-

وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا [٧١:٢٦]إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا [٧١:٢٧]

﴿ ኑሕም አለ «ጌታዬ ሆይ! ከከሓዲዎቹ በምድር ላይ አንድንም አትተው፡፡«አንተ ብትተዋቸው ባሮችህን ያሳስታሉና፡፡ ኀጢአተኛ ከሓዲንም እንጅ ሌላን አይወልዱም፡፡ ﴾

(ኑህ፡71:26-7)

ነቢ ኑህ(ዐ.ሰ) የሶስቱም የዘር ግንድ መነሻ ናቸው እነሱም፦ ሴም የአረብና የፕርሺያ አባት። ሐም የአፍሪካ የሰው ዘር እና የአውሮፓ የሰው ዘር አባት ሲሆኑ በሌላኛው ደግሞ ያፌት የኤሺያ የዘር ግንድ መገኛ አባት ናቸው።

2. ነቢ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) (አብራሃም)

"ከሊሉ ረህማን "(አላህ ከእርሱ በእራሱ የመረጠው፤የአላህ ወዳጅ) በመባል ይታወቃሉ። የእነርሱ የበኩር ልጅ ነቢ እስማኢል(ዐ.ሰ) ሲሆኑ ሁለተኛው ልጃቸው ኢስሃቅ(ኢሳቅ)(ዐ.ሰ) ናቸው። ከእርሳቸው የዘር ግንድ ነው አብዛኛው ነቢይ እና መልእክተኛ በመሆን የተላኩት።
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ [١٤:٣٩]

﴿«ለእዚያ ከሽምግልና በኋላ ኢስማዒልን ኢስሐቅንም ለእኔ ለሰጠኝ አላህ ምስጋና ይገባው፡፡ ጌታዬ ልመናን በእርግጥ ሰሚ ነውና፡፡﴾

(ኢብራሂም፡14:39)

አላህ የእርሱን መልእክት ያደርስ ዘንድ መረጠው። ነቢ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) የኖሩት በብዙ ጣኦታት አምላኪዎች በሆኑ ማህበረሰብ ውስጥ ነበር ህዝቦቹ ጣኦታትን እና ኮከቦችን የሚያመልኩ ነበሩ።

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً ۖ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ [٦:٧٤]وَكَذَٰلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ [٦:٧٥]فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الْآفِلِينَ [٦:٧٦]فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ [٦:٧٧]فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ [٦:٧٨]إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ [٦:٧٩]

﴿ ኢብራሒምም ለአባቱ ለአዘር «ጣዖታትን አማልክት አድርገህ ትይዛለህን= እኔ፤አንተንም ሕዝቦችህንም በግልጽ መሳሳት ውስጥ ኾናችሁ አያችኋለሁ» ባለ ጊዜ(አስታውስ)እንደዚሁም ኢብራሂምን (እንዲያውቅና) ከአረጋጋጮቹም ይኾን ዘንድ የሰማያትንና የምድርን መለኮት አሳየነው፡፡ ሌሊቱም በእርሱ ላይ ባጨለመ ጊዜ ኮከብን አየ፡፡ «ይህ ጌታዬ ነው» አለ፡፡ በጠለቀም ጊዜ፦ «ጠላቂዎችን አልወድም» አለ፡፡ ጨረቃንም ወጪ ኾኖ ባየ ጊዜ፦ «ይህ ጌታዬ ነው» አለ፡፡ በገባም ጊዜ፦ «ጌታዬ (ቅኑን መንገድ) ባይመራኝ በእርግጥ ከተሳሳቱት

ሕዝቦች እኾናለሁ» አለ፡፡ፀሐይንም ጮራዋን ዘርግታ ባየ ጊዜ፡- «ይህ ጌታዬ ነው፡፡ ይህ በጣም ትልቅ ነው» አለ፡፡ በገባችም ጊዜ፡- «ወገኖቼ ሆይ! እኔ ከምታጋሩት ሁሉ ንጹሕ ነኝ» አለ፡፡ «እኔ ለዚያ ሰማያትንና ምድርን ለፈጠረው (አምላክ) ቀጥተኛ ስኾን ፊቴን አዞርኩ፡፡ እኔም ከአጋሪዎቹ አይደለሁም» (አለ)፡፡﴿

(አል-አንአም፡6:74-9)

ህዝቦቻቸው በሚሰሩት ተግባር ደስተኛ አልነበሩም እነሱ ከሰበሰቧቸው እና ከሚያመልኳቸው የበለጠ ትልቅ አምላክ እምዳለ ይረዱ ነበር። እነዚያ ጣኦታት ምንም አይነት ሃይል እንደሌላቸው ያውቃሉ ነቢ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) በተከታታይ ያለማቋረጥ እነዚህን ህዝቦች ምክንያታዊ በመሆን ይሚገቷቸው ይከራከሯቸው ነበር እነዚህ ጣኦታቶች ምንም አይነት መመለክ እንደማይገባቸው። አላህ እንዲህ እንደሚገልጽልን፡-

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ [٢٦:٦٩]إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ [٢٦:٧٠]قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ [٢٦:٧١]قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ [٢٦:٧٢]أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ [٢٦:٧٣]قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ [٢٦:٧٤]قَالَ أَفَرَأَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ [٢٦:٧٥]أَنتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ [٢٦:٧٦]فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ [٢٦:٧٧]الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ [٢٦:٧٨]وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ [٢٦:٧٩]وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ [٢٦:٨٠]وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ [٢٦:٨١]وَالَّذِي أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ [٢٦:٨٢]رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ [٢٦:٨٣]

﴾ *በእነሱም (በሕዝቦችህ) ላይ የኢብራሂምን ወሬ አንብብላቸው፡፡ለአባቱና ለሕዝቦቹ «ምንን ትግገዛላችሁ» ባለ ጊዜ፡፡ «ጣዖታትን እንገዛለን፤ እርሷንም በመገዛት ላይ እንቆያለን» አሉ፡፡ (እርሱም) አለ «በጠራችኋቸው ጊዜ ይሰሟችኋልን «ወይስ ይጠቅሟችኋልን= ወይስ ይጎዷችኋልን» «የለም! አባቶቻችን እንደዚሁ ሲሠሩ አገኘን» አሉት፡፡ «ትግገዙት የነበራችሁትን አስተዋላችሁን «እናንተም የቀድሞዎቹ አባቶቻችሁም (የተግገዛችሁትን)፡፡» «እነሱም (ጣዖቶቹ) ለእኔ ጠላቶች ናቸው፡፡ ግን የዓለማት ጌታ ሲቀር (እርሱ ወዳጄ ነው)፡፡ «(እርሱ) ያ የፈጠረኝ ነው፡፡ እርሱም ይመራኛል፡፡«ያም እርሱ የሚያበላኝና የሚያጠጣኝ ነው፡፡«በታመምኩም ጊዜ እርሱ ያሽረኛል፡፡«ያም የሚገድለኝ ከዚያም ሕያው የሚያደርገኝ ነው፡፡ ያም በፍርዱ ቀን ኀጢአቴን ለእኔ ሊምር የምከጅለው ነው፡፡ጌታዬ ሆይ! ዕውቀትን ስጠኝ! በደጋጎቹም ሰዎች አስጠጋኝ፡፡*﴿

(አሽ-ሹአራእ፡26:69-83)

ነቢ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) ህዝቦቻቸውን ወደ አላህ መንገድ ያለምንም ማቋረጥ ጥሪ አደረጉ በአላህ አንድነት ላይ አምነው ማንኛውንም ነገር በእርሱ ላይ ማጋራትን ይተው ዘንድ። ነገር ግን የእርሳቸውን መልእክት አልተቀበሉም እንደውም ሊገድሉዋቸው ሞከሩ። ነገር ግን አላህ ለኛ እንዲህ በማለት ይነግረናል፡- እንዲህ አለ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) ለህዝቦቹ እንዲህ

አላቸው፡- "እናንተ አላህን በመገዛት ፈንታ ይህንን ምንም የማይጠቅማችሁ የማይጐዳችሁ የሆነን ታመልካላችሁ ጥፋት ለእናንተ ይሁን በአላህ ፈንታ ይህንን ለመገዛታችሁ ምን ምክንያት አላችሁ?" እነሱም አሉ፡- " አቃጥሉት የእናንተን አምላክ ያመልክ ዘንድ።" ይህንን በማድረጋቸው አላህም አለ፡- " አንቺ እሳት ሆይ! ቀዝቃዛ እና ሰላም ሁኚ ለኢብራሂም።" እነሱ የቀጡት መሰላቸው ነገር ግን እኛ ትልቅ ክስረትን ለእነርሱ አደረግን።

ከዚህ ሁሉ እረጅም ጥሪ ቡሃላ አላህ ነቢ ኢብራሂምን(ዐ.ሰ) ባለቤታቸውን ሃጀራን እና ልጃቸውን ኢስማኢልን(ዐ.ሰ) ወደ መካ ይዞ ይሄድ ዘንድ አዘዘ። እዛም ካእባን እንዲገነባ አዘዘው። ከነቢ ኢስማኢል(ዐ.ሰ) የዘር ግንድ የመጨረሻውን የአላህ ነቢ.ይ ነቢዩ መሃመድን(ሰ.ዐ.ወ) ለሁሉም የሰው ልጆች ዘር ላካቸው። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَٰذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُم بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۖ
قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ [٢:١٢٦]وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ
الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ [٢:١٢٧]رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ
لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۖ إِنَّكَ أَنتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ [٢:١٢٨]رَبَّنَا
وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ [٢:١٢٩]

﴿ ኢብራሂምም ባለ ጊዜ(አስታውስ) ጌታዬ ሆይ! ይህንን ጸጥተኛ አገር አድርግ ቤተሰቦቹን ከእነሱ በአላህና በመጨራሻው ያመነ ሰው ከፍሬዎች ስጠው(አላህንም) የካደውንም ሰው (እሰጠዋለሁ) ጥቂትንም እጠቅመዋለሁ ከዛም ወደ እሳት ቅጣት አስጠጋዋለሁ ምን ትከፋ መመለሻ(አለ)። ኢብራሂም እና እስማኢልም ጌታችን ሆይ! ከእኛ ተቀበል አንተ ሰሚው እና አዋቂው አንተ ነህ የሚሉ ሲሆኑ ከቤቱ መሰረቶችን ከፍ ባደረጉ ጊዜ(አስታውስ)። ጌታችን ሆይ! ላንተ ታዛገሮችም አድርገን ከዘሮቻችንም ላንተ ታዛዥን(አድርግ) ህግጋታችንንም አሳየን (አሳውቀን)በኛ ላይ ተመለስልን አንተ ጸጸትንተቀባዩ ሩህሩህ አንተ ብቻ ነህና። ጌታችን ሆይ! በውስጣቸውም ከነሱ የኾነን መልእክተኛ በእነሱ ላይ አንቀጾችን የሚያነብላቸው መጽሃፍን እና ጥበብንም የሚያስተምራቸውንም ላክ አንተ አሸናፊው ጥበበኛው አንተ ብቻ ነህና (የሚሉ ሲኾኑ)።﴿

(አል-በቀራእ፡2:126-9)

3. ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) (ሙሴ)

ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) አላህን ያናገሩ ነቢይ ናቸው።

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرْ إِلَيْكَ ۚ قَالَ لَن تَرَانِي وَلَٰكِنِ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي ۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا ۚ فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ [٧:١٤٣]

﴿ ሙሳም ለቀጠሮችን ጊዜ በመጣና ጌታውን ባነጋገረ ጊዜ፡-"ጌታዬ ሆይ! ነፍስህን አሳየኝ ወደ አንተ እመለከታለሁ እና" አለ (አላህም) በፍጹም አታየኝም ግን ወደ ተራራው ተመልከት በስፍራውም ቢረጋ በርግጥ ታየኛለህ አለው ጌታውም ለተራራው በተገለጸ ጊዜ እንኩትኩት አደረገው ሙሳም ራሱን ስቶ ወደቀ በአንሰራራም ጊዜ ጥራት ይገባህ ወደ አንተ ተመለስኩ (እኔም) በወቅቱ የምእመናን መጀመሪያ ነኝ አለ።﴾

(አል-አእራፍ፡7:143)

ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) በቁርአን ውስጥ 129 ጊዜ የተጠቀሱ ናቸው። ይህም በቁርአን ውስጥ በብዛት የተጠቀሱ ነቢይ ያደርጋቸዋል። አላህ ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ሁለት ታአምራትን ሰጥቷቸዋል። የመጀመሪያው ምርኩዛቸው ወደ እባብነት እንዲቀየር ሲያስችላቸው በአላህ ፍቃድ ሁለተኛው ታአምር በእጃቸው ላይ ሲሆን የተበላሸውን ቀለም ወደ አማረ ምርጥ ቀለም መለወጥ አስችሏቸዋል። እነዚህን ታአምራቶች ለነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ሰጥቷቸዋል። እነዚህን ታአምራቶች በመጠቀም ፈራኦንን በክርክር ወቅት ማሳመን ይችሉ ዘንድ። በዚህ በራሱ መንገድ ማሳመን ችሎ እስልምናን መቀበል እንዲችሉ። አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَقَالَ مُوسَىٰ يَا فِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ [٧:١٠٤]حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ [٧:١٠٥]قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ [٧:١٠٦]فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ [٧:١٠٧]وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ [٧:١٠٨]

﴿ሙሳም አለ ፈረኦን ሆይ! እኔ ከአላማት ጌታ የተላኩ መልእክተኛ ነኝ። በአላህ ላይ ከእውነት በቀር አለመናገር ተገቢዬ ነው ጌታችሁ በተአምር በእርግ መጣሃችሁ የእስራኢልን ልጆች ከእኔ ጋር ልቀቅ። ፈረኦንም በተአምር የመጣህ እንደሆነ ከእውነተኞቹ እንደሆንክ እሷን አምጣት አለው።

በትሩንም ጣለ እርሷም ወድያውኑ ግልጽ እባብ ኾነች። እጁንም አወጣ እርሷም መድያውኑ ለተመልካች ነጭ ሆነች።﴾

(አል-አእራፍ፡7:104-8)

አላህ ነቢ ሙሳን(ዐ.ሰ) ወደ ፊራኦን ወደ ግብጽ ብሎም ወደ ህዝቦቹ ዘንድ ላከው ወደ እምነት እንዲጠራቸው አላህን በአንድነት እንዲያመልኩ እና ሁሉንም የስህተት የሆኑ አምልኮዎችን እንዲያስወግዱ። አላህ እንዲህ ይለናል፡-

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِّي صَرْحًا لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ [٢٨:٣٨]

﴿ *ፈርዖንም «እናንተ ሹፍሮች ሆይ! ከእኔ ሌላ ለእናንተ አምላክን ምንም አላወቅሁም፡፡ ሃማንም ሆይ! ጭቃን ለእኔ አቃጥልልኝ፤ (ጡብ ሥራልኝ)፡፡ ለእኔም ከፍተኛ ሕንጻን ሥራልኝ፡፡ ወደ ሙሳ አምላክ ልወጣ እኪጅላለሁና፡፡ እኔም ከውሸታሞቹ መኾኑን እጠረጥረዋለሁ» አለ፡፡* ﴾

(አል-ቀሰስ፡28:38)

ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ፊራኦንን በታላቅ ጥበብ እባ ውብ በሆኑ ቃላቶች በአላህ አንድነት ያምን ዘንድ ጥሪ አደረጉለት ነገር ግን ፊራኦን ተቃወማቸው እንደውም ሁሉንም ጠንቋዬቹን በመሰብሰብ ሙሳን ለማሸነፍ ሞከረ ነገር ግን የእርሱን ምርኩዝ በመጣል ወደ እባብነት ቀይሮ በመጠቀም በአላህ እርዳታ ሁሉንም የሰበሰቡትን የውሸት እባቦች በጠቅላላ በዛ በረጅሙ የምርኩዝ ዱላ በመዋጥ ሁሉንም በመዋጥ እሱ ድልን ተጐናጸፈ። አላህ ይህን ታሪክ በዚህ መልኩ ይነግረናል፡-

قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ [٧:١٠٩]يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ [٧:١١٠]قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ [٧:١١١]يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ [٧:١١٢]وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ [٧:١١٣]قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ [٧:١١٤]قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ [٧:١١٥]قَالَ أَلْقُوا ۖ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ [٧:١١٦]۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ [٧:١١٧]فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ [٧:١١٨]فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا صَاغِرِينَ [٧:١١٩]وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ [٧:١٢٠]

﴿*ከፈርኦን ሰዎች መማክርቶቹ፡- ይህ በእርግጥ አዋቂ ድግምተኛ ነው አሉ። ከምድራችሁ ሊያወጣችሁ ይሻል (አሉ) ታድያ ምን ታዛላችሁ? (አለ)። (እነርሱም) አሉ እርሱንና ወንድ*

ሙሳን አቆይ ወደ ከተሞቹም ሁሉ ሰብሳቢዎችን (ዘበኞችን) ላክ።አዋቂ ድግምተኛ የሆነ ሁሉ ያመጡልሃልና። ድግምተኞቹም ወደ ፈረኦን መጡ እኛ አሸናፊ ብንሆን ለኛ በእርግጥ ዋጋ አለን (አሉ)። አዎን እናንተ በእርግጥ ከባለሟሎቹ ትሆናላችሁ አላቸው። ሙሳ ሆይ! (በትርህን)ወይም (በፊት) ትጥላለህ ወይም እኛ ጣዬች እንሆናለን አሉት። ጣሉ አላቸው (ገመዶቻቸውን) በጣሉም ጊዜ የሰዎቹን አይኖች ደገሙባቸው አስፈራሯቸውም ትልቅንም ድግምት አመጡ። ወደ ሙሳ በትርህን ጣል ስንል ላክን (ጣላትም) ወድያውኑ የሚቀጣጥፉትን (ማታለያ) ትውጣለች። እውነትም ተገለጸ ይሰሩት የነበሩትም (ድግምት) ተበላሸ። እዚያ ዘንድ ተሸነፉም ወራዶችም ሆነው ተመለሱ። ድግምተኞቹም ሰጋጆች ሆነው ወደቁ።﴾

(አል-አእራፍ፡7:109-20)

ፊራኦንና ህዝቦቹ በአላህ መልእክት ላይ አስተባበሉ በዚህም ምክንያት አላህ በብዙ ሙከራዎች ቀጣቸው አላህ ወደ እነሱ ጐርፍን፣ አንበጣን፣ እንቁራሪትን፣ ደምን ላከባቸው ይህንን ምልክት ከአላህ ቁጣ መላኩን ተረድተው እንዲመለሱ በመሻት ነገር ግን በጥመት ላይ ጸኑ እያንዳንዱ ቅጣት በነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ዱአ አማካኝነት ተነሳላቸው። ከነዚህ ክስተቶች ቡሃላ በአጭር ጊዜ ውስጥ ወደ ጥመታቸውና ወደ ክህደታቸው በመመለስ በጥመት ላይ ዘውታሪ ሆኑ።

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ [٧:١٣٢]فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ [٧:١٣٣]وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ ۖ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ [٧:١٣٤]فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ هُم بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ [٧:١٣٥]

﴿*(ለሙሳም) በማንኛይቱም ታአምር በእርሷ ልትደግምብን ብትመጣብን እኛ ለአንተ የምናምንልህ አይደለንም አሉ። ወድያውም የውሃ ማጥለቅለቅ አመጣን፣ነቀዝንም፣ እንቁራሪቶችንም፣ደምንም የተለያዩ ተአምራት ሲሆኑ በነሱ ላይ ላክን ኮሩም ተንኮለኞች ህዝቦችም ነበሩ። በነርሱም ቅጣት በወደቀባቸው ሙሳ ሆይ! ጌታህን ላንተ ቃል በገባልህ ነገር ለኛ ለምንልን ከኛ ቅጣቱን ብታነሳልን ላንተ በእርግጥ እናምንልሃለን የእስራኢል ልጆች ከአንተ ጋር በእርግጥ እንለቃለን አሉ። እነርሱም ደራሾቹ ከሆኑበት ጊዜ ድረስ ቅጣን ከነሱ ላይ ባነሳን ጊዜ ወድያውኑ እነርሱ ቃላቸውን ያፈርሳሉ።*﴾

(አል-አእራፍ፡7:132-5)

ከዚህ ቡሃላ ለሙሳ(ዐ.ሰ) ህዝቦቹን ሰብስቦ በምሽት ግብጽን ለቆ እንዲወጣ አዘዘው ይህም የተደረገው ግብጽን ለቆ በመውጣት እምነቱን በነጻነት ማከናወን ይችል ዘንድ ሲሆን ፈራኦን ግብጽን ለቀው ሊወጡ መሆኑን ባወቀ ጊዜ ጦሩን በመሰብሰብ እርሱን ማሳደድ ጀመረ። ሙሳና(ዐ.ሰ) ህዝቦቹ ወደ ባህሩ ዳርቻ በደረሱ ጊዜ የእስራኢል ልጆች ለሙሳ ፍራሃታቸውን ገለጹ፡ "ፊራኦን ያገኘናል አሁን አበቃልን" በማለት ሙሳም(ዐ.ሰ) በአላህ ላይ

ሙሉ የሆነ እምነትን በማመን ምርኩዙን ወደ መሬት በጣለው ወቅት ባህሩ ለሁለት ተከፈለ በመሃሉም መጓዝ የሚችሉበትን መንገድ ከፈተላቸው በአላህ እርዳታ በዚህም ሁኔታ አላህ የነቢ ሙሳን(ዐ.ሰ) ህዝብ ታደጋቸው።ነገር ግን ፊራኦንን እና ጦሩን ባህር ውስጥ በማስጠም አጠፋቸው።

فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ [٢٦:٦١]قَالَ كَلَّا ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ [٢٦:٦٢]فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ [٢٦:٦٣]وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ [٢٦:٦٤]وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ أَجْمَعِينَ [٢٦:٦٥]ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ [٢٦:٦٦]

﴿ (ሙሳ) «ተዉ,ዉ! ጌታዬ ከእኔ ጋር ነው፡፡ በእርግጥ ይመራኛል» አለ፡፡ወደ ሙሳም «ባሕሩን በበትርህ ምታው» ስንል ላክንበት፡፡ (መታውና) ተከፈለም፡፡ ክፍሉም ሁሉ እንደ ታላቅ ጋራ ኾነ፡፡እዚያም ዘንድ ሌሎችን አቀረብን፡፡ሙሳንም ከእርሱ ገር ያሉትንም ሰዎች ሁሉንም አዳን፡፡ ከዚያም ሌሎቹን አሰጠምን፡፡ ﴾

(አሽ-ሹአራእ፡26:61-6)

በሌላ አያ፡-

۞ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنتُ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا الَّذِي آمَنَتْ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ [١٠:٩٠]آلْآنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ [١٠:٩١]فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ آيَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَافِلُونَ [١٠:٩٢]

﴿ የእስራኤልንም ልጆች ባሕሩን አሳለፍናቸው፡፡ ፈርዖንና ሰራዊቱም ወሰን ለማለፍና ለመበደል ተከተሏቸው፡፡ መስጠምም ባገኘው ጊዜ፡- «አመንኩ፡፡ እነሆ ከዚያ የእስራኤል ልጆች በርሱ ከአመኑበት በስተቀር ሌላ አምላክ የለም፡፡ እኔም ከታዛዦቹ ነኝ» አለ፡፡

ከአሁን በፊት በእርግጥ ያመጸክ ከአጥፊዎችም የነበርክ ስትሆን አሁን (አመንኩ ትላለህ) ዛሬማ ከኋላህ ላሉት ተዓምር ትሆን ዘንድ በድን ሆነህ (ከባሕሩ) እናወጣሃለን (ተባለ)፡፡ ከሰዎችም ብዙዎቹ ከተዓምራታችን በእርግጥ ዘንጊዎች ናቸው፡፡ ﴾

(ዩኑስ፡10:90-2)

4. ነቢዮ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ)

ነብዩ መሃመድ የመጨረሻ ነቢይ እና መልእክተኛ ናቸው። ለመላው የሰው ዘር አላህ የላካቸው እርሳቸው ከነቢ ኢስማኢል(ዐ.ሰ) የዘር ሃረግ ውስጥ ናቸው የነቢ ኢብራሂም(ዐ.ሰ) ልጅ ከሆነው እርሳቸው የተወለዱት በመካ ውስጥ ሲሆን አባታቸው ከሞቱበት ከጥቂት ወራት ቡሃላ ነው የተወለዱት እናታቸው በሞት የተለየቻቸው ጋና ልጅ ሆነው ሳለ ሲሆን እርሳቸው ያደጉት አያታቸው አብዱል ሙጠሊብ ዘንድ ሲሆን ከዛም በስተመጨረሻ አጎታቸው አቡጣሊብ ጋር በመሆን ነው የኖሩት።
ነብዩ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) በመካ የበግ መንጋን የሚጠብቁ እረኛ ነበሩ። እርሳቸውም በጣም የሚታወቁት በታማኝነት ከመሆኑም በላይ በመላው የህይወት ዘመናቸው አንድም ውሸት ተናግረው አያውቁም። የመካ ህዝቦችም የሚጠሯቸው "ታማኙ" በሚል ስያሜ ነበር። የመካ ህዝቦች ለንግድ እና ለአንዳንድ ጉዳዮች ረጅም ጉዞ በሚያደርጉበት ወቅት በጣም ውድ የሚሉት ንብረታቸውን ይጠብቁላቸው ዘንድ በአደራ የሚያስቀምጡት እርሳቸው ጋር ነበር።
እድሜያቸው አርባ ሲሞላ አላህ መልአኩ ጅብሪልን ወደ እርሳቸው ዘንድ በመላክ ለሰው ልጆች በጠቅላላ በነብይነት እና በመልእክተኝነት መላካቸውን አበሰራቸው። ለአስራ ሶስት አመት በመካ ህዝቦችን ወደ አላህ መንገድ ጥሪ አደረጉ ከዚህም ቡሃላ ወደ መዲና ተሰደዱ የመዲና ህዝቦች በነቂስ በመሆን እስልምናን በመቀበል ታላቅ አቀባበል በማድረግ መልእክታቸውን ተቀበሉ እድሜያቸው 63 አመት ሲሆን ከዚህ አለም በሞት ተለዩ። የእርሳቸው ተከታዮች መልእክታቸውን በመላው አለም አሰራጩ እስካሁንም ድረስ ሰዎች በመላው አለም ላይ ይህ ነው የማይባል ቁጥር ያላቸው እስልምናን በመቀበል ላይ ይገኛሉ።[1]

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የአላህ መልእክተኛ

የነቢ ኢምራን(ዐ.ሰ) ቤተሰቦች

ነብዬችንና መልእክተኞችን በተከታታይ አላህ ላከ ከነቢ ኑህ(ዐ.ሰ) ቡሃላ፡-

مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا

[٣٣:٤٠]

﴿ ሙሐመድ ከወንዶቻችሁ የአንድም ሰው አባት አይደለም፡፡ ግን የአላህ መልክተኛና የነቢዮች መደምደሚያ ነው፡፡ አላህም በነገሩ ሁሉ ዐዋቂ ነው፡፡﴾

(አል-አህዛብ፡33:40)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የመጨረሻው ነብይ ናቸው ከእስራኢል ልጆች። እርሳቸውም የተለየ የሆነ ቦታ አላቸው በሙስሊሙ ህብረተስብ ልብ ውስጥ።

1. ለተጨማሪ መረጃ የነብዩ መሃመድን(ሰ.ዐ.ወ) ታሪክ መመልከት ይችላሉ።

እርሳቸውም የነብዩ መሃመድን(ሰ.ዐ.ወ) መምጣት ለህዝቦቻቸው አሳውቀዋል በቁርአን ውስጥ 25 ጊዜ ተጠቅሰዋል።
አላህ ለኛ ገልጾልናል ለነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የመጀመሪያ የወረደውን መልእክት በቁርአን ውስጥ በተጨማሪም የእናታቸው የመርየምን(ረ.ዐ) ህይወት በዝርዝር ነግሮናል ስለ እርሷ ንጹህነት እና ድንግልነት በሚገባ እንድናውቀው በዚህ መልኩ ገልጾታል፡-

۞ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ [٣:٣٣]ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِن بَعْضٍ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ [٣:٣٤]

﴿ አላህ አደምን፣ ኑሕንም፣ የኢብራሂምንም ቤተሰብ፣ የዒምራንንም ቤተሰብ በዓለማት ላይ መረጠ፡፡ከፊልዋ ከከፊሉ የኾነች ዘርያ አድርጎ (መረጣት)፡፡ አላህም ሰሚ ዐዋቂ ነው፡፡ ﴾

(አል-ኢምራን፡3:33-4)

መርየም(ረ.ዐ)

አላህ መርየምን አልቋታል የኢምራን(ዐ.ሰ) ልጅ የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እናት የሆነችውን። አላህ የመርየምን(ረ.ዐ) ድንግል እና ቅዱስ መሆንዋን በግልጽ ነግሮናል። እንዲህ በማለት፡-

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ [٦٦:١٢]

﴿ የዒምራንን ልጅ መርየምንም ያችን ብልቷን የጠበቀችውን (ምሳሌ አደረገ)፡፡ በእርሱም ውስጥ ከመንፈሳችን ነፋፋን፡፡ በጌታዋ ቃላትና በመጻሕፍቱም አረጋገጠች፡፡ ከታዛዦቹም ነበረች፡፡﴾

(አት-ታህሪም፡66:12)

ቁርአን እንደነገረን የመርየም(ረ.ዐ) የእናትዋ የዱአ(የልመና) ውጤት እንደሆነች ይነግረናል እንዲህ በማለት፡-

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ [٣:٣٦]فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ [٣:٣٧]

﴿ *በወለደቻትም ጊዜ፡- «ጌታዬ ሆይ! እኔ ሴት ኾና ወለድኳት፡፡» አላህም የወለደችውን ዐዋቂ ነው፡፡ «ወንድም እንደ ሴት አይደለም፡፡ እኔም መርየም ብዬ ስም አወጣሁላት፡፡ እኔም እስዋንም ዝርያዋንም ከተረገመው ሰይጣን በአንተ እጠብቃቸዋለሁ» አለች፡፡ ጌታዋም በደህና አቀባበል ተቀበላት፡፡ በመልካም አስተዳደግም አፋፋት፡፡ ዘከሪያም አሳደጋት፤ ዘከሪያ በርሷ ላይ በምኹራቧ በገባ ቁጥር እርስዋ ዘንድ ሲሳይን አገኘ፡፡ «መርየም ሆይ! ይህ ለአንቺ ከየት ነው» አላት፡፡ «እርሱ ከአላህ ዘንድ ነው፡፡ አላህ ለሚሻው ሰው ሲሳዩን ያለ ድካም ይሰጣል» አለችው፡፡* ﴾

(አል-ኢ.ምራን፡3:36-7)

መርየም(ረ.ዐ) በጣም ጻዲቅ የሆነች አላህን የምትገዛ ባሪያ ነበረች። በሷ ክፍለ ዘመን ከነበሩት ሁሉ ሴቶች ምርጧ ሴት ነበረች። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ስለ እርሷ እንዲህ በማለት ገልጸዋታል፡- "አራት ሴቶች አሉ ፍጹምነት ደረጃ ላይ የደረሱ ናቸው።" ብለው የዒሳ እናትን መሬምን አንደኛዋ እንደሆነች ገልጸዋል።" አላህም እንዲህ ይላል፡-

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ [٣:٤٢]يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ [٣:٤٣]

﴿ *መላእክትም ያሉትን (አስታውስ)፡፡«መርየም ሆይ! አላህ በእርግጥ መረጠሽ፡፡ አነጻሽም፡፡ በዓለማት ሴቶችም ላይ መረጠሽ፡፡» «መርየም ሆይ! ለጌታሽ ታዘዢ፡፡ ስገጂም፡፡ ከአጎንባሾቹም ጋር አጎንብሺ፡፡»* ﴾

(አል-ኢ.ምራን፡3:42-3)

አላህ በስሟ ሙሉ ምእራፍን አውርዷል በቁርአን ውስጥ በ19ኛው በቁርአን ምእራፍ ላይ። ብቸኛዋ በቁርአን ውስጥ በስሟ ምእራፍ ያላት ሴት እርሷ ብቻ ናት። በዚህም አላህ ትልቅን ደረጃ ለመርየም(ረ.ዐ) እንደሰጣት ያስገነዝበናል። እንደዚህ አይነት ልቅና በማንኛውም ቀደምት መጽሃፍ ውስጥ የለም።

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ)

አላህ ለመርየም(ረ.ዐ) ትልቅ ዜና አበሰራት ስለ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እንዲህ በማለት፡-

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ [٣:٤٥]وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ [٣:٤٦]قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ [٣:٤٧]وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ [٣:٤٨]

﴾ መላእክት ያሉትን (አስታውስ)፡- «መርየም ሆይ! አላህ ከርሱ በኾነው ቃል ስሙ አልመሲሕ ዒሳ የመርየም ልጅ በዚህ ዓለምና በመጨረሻውም ዓለም የተከበረ ከባለሟሎችም በኾነ (ልጅ) ያበስርሻል፡፡» «በሕፃንነቱና በከፈኒሳነቱ ሰዎቹን ያነጋግራል፡፡ ከመልካሞቹም ነው» (አላት)፡፡፡-ጌታዬ ሆይ! ሰው ያልነካኝ ስኾን ለኔ እንዴት ልጅ ይኖረኛል አለች፡፡ ነገሩ እንዳልሽው ነው፡፡ አላህ የሚሻውን ይፈጥራል፡፡ አንዳችን በሻ ጊዜ ለርሱ ኹን ይለዋል፤ ወዲውኑም ይኾናል አላት፡፡ጽሕፈትንና ጥበብንም ተውራትንና ኢንጂልንም ያስተምረዋል፡፡ ﴿

(አል-ኢ.ምራን፡3:45-8)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) መወለድ

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) አወላለድ ታአምር የተሞላበት ነው። ምንም እንኳን የተወለደው ከድንግል ቢሆንም ምንም አይነት መመለክን ሊመለክ አይገባውም። የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) ታአምራት በመመልከት ሊመለክ ዘንድ ተገቢ አይሆንም ምክንያቱም በአወላለድ ታአምር ከሆነ ነቢ አደም ይበልጥ የተገቡ ይሆን ነበር እርሳቸው ከአባት እና ከእናት ውጭ በመወለዳቸው። አላህ እንዲህ ይለናል፡-

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ [٣:٥٩]الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ [٣:٦٠]فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ [٣:٦١]إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [٣:٦٢]فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ [٣:٦٣]

﴾ አላህ ዘንድ የዒሳ ምሳሌ እንደ አዳም ብጤ ነው፡፡ ከዐፈር ፈጠረው፡፡ ከዚያም ለርሱ (ሰው) «ኹን» አለው፤ ኾነም፡፡ ይህ ከጌታህ ዘንድ የኾነ እውነት ነው፡፡ ከተጠራጣሪዎቹም አትኹን፡፡ ዕውቀቱም ከመጣልህ በኋላ በርሱ (በዒሳ) የተከራከሩህን ሰዎች «ኑ ልጆቻችንንና ልጆቻችሁን፣ ሴቶቻችንንና ሴቶቻችሁንም፣ ነፍሶቻችንንና ነፍሶቻችሁንም እንጥራ፡፡ ከዚያም አጥብቀን አላህን እንለምን፤የአላህንም ቁጣ በውሸታሞቹ ላይ እናድርግ» በላቸው፡፡ ይህ እርሱ በእርግጥ እውነተኛ ታሪክ ነው፡፡ አምላክም ከአላህ በስተቀር ምንም የለም፡፡ አላህም እርሱ በእርግጥ አሸናፊው ጥበበኛው ነው፡፡ (ከማመን) እንቢ ቢሉም አላህ አጥፊዎቹን በእርግጥ ዐዋቂ ነው፡፡ ﴿

(አል-ኢ.ምራን፡3:59-63)

አላህ ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) የፈጠራቸው እንደሌላው ፍጡሮች በተመሳሳይ ሁኔታ ነው።

አላህ የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) አወላለድ በዝርዝር ነግሮናል እንዲህ በማለት፡-

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا [١٩:١٦]فَاتَّخَذَتْ مِن دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا [١٩:١٧]قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيًّا [١٩:١٨]قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا [١٩:١٩]قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا [١٩:٢٠]قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ ۖ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا ۚ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا [١٩:٢١]۞ فَحَمَلَتْهُ فَانتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا [١٩:٢٢]فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسْيًا مَّنسِيًّا [١٩:٢٣]فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا [١٩:٢٤]وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا [١٩:٢٥]فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنسِيًّا [١٩:٢٦]فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا [١٩:٢٧]يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا [١٩:٢٨]فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا [١٩:٢٩]قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا [١٩:٣٠]وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا [١٩:٣١]وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا [١٩:٣٢]وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا [١٩:٣٣]ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ [١٩:٣٤]مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَانَهُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ [١٩:٣٥]

በመጽሐፉ ውስጥ መርየምንም ከቤተሰቧ ወደ ምሥራቃዊ ስፍራ በተለይች ጊዜ (የሆነውን ታሪኳን) አውሳ፡፡ከእነሱም መጋረጃን አደረገች፡፡ መንፈሳችንምም (ጂብሪልን) ወደርሷ ላክን፡፡ ለእርሷም ትክክለኛ ሰው ሆኖ ተመሰለላት፡፡ «እኔ ከአንተ በአልረሕማን እጠበቃለሁ፡፡ ጌታህን ፈሪ እንደ ሆንክ (አትቅረበኝ)» አለች፡፡ «እኔ ንጹሕን ልጅ ለአንቺ ልሰጥሽ የጌታሽ መልክተኛ ነኝ» አላት፡፡ «(በጋብቻ) ሰው ያልነካኝ ሆኜ አመንዝራም ሳልሆን ለእኔ እንዴት ልጅ ይኖረኛል!» አለች፡፡ አላት «(ነገሩ) እንደዚህሽ ነው፡፡» ጌታሽ «እርሱ በእኔ ላይ ገር ነው፡፡ ለሰዎችም ታምር ከእኛም ችሮታ ልናደርገው (ይህንን ሠራን) የተፈረደም ነገር ነው» አለ፤ (ነፋባትም)፡፡ ወዲያውኑም አረገዘችው፡፡ በእርሱም (በሆዷ ይዛው) ወደ ሩቅ ስፍራ ገለል አለች፡፡ ምጡም ወደ ዘንባባይቱ ግንድ አስጠጋት፡፡ «ዋ ምኞቴ! ምነው ከዚህ በፊት በሞትኩ፡፡ ተረስቼም የቀረሁ በሆንኩ» አለች፡፡ ከበታቿም እንዲህ ሲል ጠራት «አትዘኝ፡፡ ጌታሽ ከበታችሽ ትንሽን ወንዝ በእርግጥ አድርጓል፡፡ «የዘምባባይቱንም ግንድ ወዳንቺ ወዝውዢት ባንቺ ላይ የበሰለን የተምር እሸት ታረግፍልሻለችና፡፡ «ብይም፣ ጠጭም፣ ተደሰችም፡፡ እኔ ለአልረሕማን ዝምታን ተስያለሁ፤ ዛሬም ሰውን በፍጹም አላነጋግርም» በይ፡፡ በእርሱም የተሸከመቺው ሆና ወደ ዘመዶቿ

መጣች፡፡ «መርየም ሆይ! ከባድን ነገር በእርግጥ ሠራሽ» አሏት፡፡ «የሃሩን እኅት ሆይ! አባትሽ መጥፎ ሰው አልነበረም፡፡ እናትሽም አመንዝራ አልነበረችም» አሏት፡፡ ወደርሱም ጠቀሰች፡፡ «በአንቀልባ ያለን ሕጻን እንዴት እናናግራለን!» አሉ፡፡ (ሕፃኑም) አለ «እኔ የአላህ ባሪያ ነኝ፡፡ መጽሐፍን ሰጥቶኛል ነቢይም አድርጎኛል፡፡» «በየትም ስፍራ ብሆን ብሩክ አድርጎኛል፡፡ በሕይወትም እስካለሁ ሶላትን በመስገድ ዘካንም በመስጠት አዞኛል፡፡» «ለእናቴም ታዛዥ (አድርጎኛል)፡፡ ትዕቢተኛ እምቢተኛም አላደረገኝም፡፡«ሰላምም በእኔ ላይ ነው፡፡ በተወለድሁ ቀን፣ በምሞትበትም ቀን፣ ሕያው ኾኜ በምቀሰቀስበትም ቀን፡፡» ይህ የመርየም ልጅ ዒሳ ነው፡፡ ያ በርሱ የሚጠራጠሩበት እውነተኛ ቃል ነው፡፡ ለአላህ ልጅን መያዝ አይገባውም፡፡ (ከጉድለት ሁሉ) ጠራ፡፡ ነገርን በሻ ጊዜ ለርሱ የሚለው «ኹን» ነው ወዲያውም ይኾናል፡፡ ﴾

(መርየም፡19:16-35)

በተጨማሪም፡-

وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ [٢١:١٩]

﴿ ያችንም ብልቷን የጠበቀቺውን በርሷም ውስጥ ከመንፈሳችን የነፋንባትን እርሷንም ልጅዋንም (እንደዚሁ) ለዓለማት ተዓምር ያደረግናትን (መርየምን አስታውስ)፡፡ ﴾

(አል-አንቢያእ፡21:91)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የሰው ልጅ ባህሪ

ቁርአን በግልጽ እንዳስቀመጠው ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) በአላህ የተመረጠ ሰው ነው። አላህ መልእክተትን ለህዝቦቹ እንዲዳረስ አላህን በአንድነት እንዲያመልኩ ያስተምር ዘንድ የተላከ ነቢይ ስለመሆኑ አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

مَّا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۖ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ انظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انظُرْ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ [٥:٧٥]

﴿ የመርየም ልጅ አልመሲሕ ከበፊቱ መልክተኞች በእርግጥ ያለፉ የኾነ መልክተኛ እንጅ ሌላ አይደለም፡፡ እናቱም በጣም እውነተኛ ናት፡፡ (ሁለቱም) ምግብን የሚበሉ ነበሩ፤ አንቀጾችን ለነርሱ (ለከሓዲዎች) እንዴት እንደምናብራራ ተመልከት ከዚያም (ከእውነት) እንዴት እንደሚመለሱ ተመልከት፡፡﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:75)

የሚመለክ አምላክ ሚስት እና ልጅ ሊኖረው አይገባም እርሱን በአምላክ ልጅነትም መፈረጅ አያምርም ይህ በራሱ በጣም ትልቅ ወንጀል ነው። አላህ እንዲህ የገልጸዋል፡-

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ وَلَدًا [١٩:٨٨]لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا [١٩:٨٩]تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا [١٩:٩٠]أَن دَعَوْا لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا [١٩:٩١]وَمَا يَنبَغِي لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا [١٩:٩٢]إِن كُلُّ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا [١٩:٩٣]

﴿«አልረሕማንም ልጅን ያዘ (ወለደ)» አሉ፡፡ከባድ መጥፎን ነገር በእርግጥ አመጣችሁ፡፡ ከእርሱ (ከንግግራቸው) ሰማያት ሊቀደዱ፣ ምድርም ልትሰነጠቅ፣ ጋራዎችም ተንደው ሊወድቁ ይቃረባሉ፡፡ለአልረሕማን ልጅ አልለው ስለአሉ፡፡ ለአልረሕማን ልጅን መያዝ አይገባውም፡፡ በሰማያትና በምድር ያለው ሁሉ (በትንሣኤ ቀን) ለአልራሕማን ባሪያ ኾነው የሚመጡ እንጂ ሌላ አይደሉም፡፡ ﴾

(*መርየም*፡19:88-93)

ልጅ ሁለት እኩል የሆኑ ፍጡሮች በጋራ ጥምረት የሚያገኙት ነው። ስለዚህ አላህ ከእንደዚህ አይነቱ ጉዳይ ፍጹም የጠራ ነው። እርሱ እኩያም ሆነ አጋር በፍጹም የለውም። አላህ እንዲህ ይላል፡-

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ [١١٢:١]اللَّهُ الصَّمَدُ [١١٢:٢] لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ [١١٢:٣]وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ [١١٢:٤]

﴿በል፡- እርሱ አላህ አንድ ነው አላህ (የሁሉ) የሁሉ መጠጊያ ነው አልወለደም አልተወለደም ለእርሱም አንድም ቢጤ የለውም። ﴾

(አል-ኢኽላስ፡112፡1-4)

ሰዎች እድሚያቸውን በሙሉ አምላክ ልጅ እንዳለው ያምናሉ ሃይማኖት የለሽ አረቦች ደግሞ አምላክ ከጅን እና ከመላኢኮች ልጅ አለው በማለት ያምናሉ (አላህ ከድንቁርና ይጠብቀን)

فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ [٣٧:١٤٩]أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ [٣٧:١٥٠]أَلَا إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ [٣٧:١٥١]وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ [٣٧:١٥٢]أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ

[٣٧:١٥٣]مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ [٣٧:١٥٤]أَفَلَا تَذَكَّرُونَ [٣٧:١٥٥]أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ
[٣٧:١٥٦]فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ [٣٧:١٥٧]وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ
الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ [٣٧:١٥٨]سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ [٣٧:١٥٩]إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ
[٣٧:١٦٠]

﴿ (የመካን ሰዎች) ጠይቃቸውም፡፡ «ለጌታህ ሴቶች ልጆች ለእነርሱም ወንዶች ልጆች ይኖራልን?» ወይስ እኛ እነርሱ የተጣዱ ሆነው መላእክትን ሴቶች አድርገን ፈጠርን?

ንቁ! እነርሱ ከቅጥፈታቸው (የተነሳ) ይላሉ፡- «አላህ (መላእክትን) ወለደ፡፡» እነርሱም በእርግጥ ውሸታሞች ናቸው፡፡ በወንዶች ልጆች ላይ ይልቅ ሴቶችን ልጆች መረጥን? ለእናንተ ምን (አስረጅ) አላችሁ? እንዴት ትፈርዳላችሁ! አትገነዘቡምን? ወይስ ለእናንተ ግልጽ አስረጅ አላችሁን? «እውነተኞች እንደ ሆናችሁ መጽሐፋችሁን አምጡ» (በላቸው)፡፡ በአላህና በአጋንንት መካከልም ዝምድናን አደረጉ፡፡ አጋንንትም እነርሱ (ይህን ባዮች በእሳት) የሚጣዱ መሆናቸውን በእርግጥ ዐውቀዋል፡፡ አላህ ከሚመጥኑት ሁሉ ጠራ፡፡ ግን የተመረጡት የአላህ ባሮች (በአላህ ላይ አይዋሹም)፡፡ ﴾

(አስ-ሷፋት፡37: 149-160)

የሁዲ እና ክርስቲያኖች በተመሳሳይ የሚያምኑት፡-

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَاهِهِمْ ۖ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ ۚ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ ۚ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ [٩:٣٠]اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ
وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا ۖ لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ [٩:٣١]

﴿ አይሁድ ዑዘይር የአላህ ልጅ ነው አለች፡፡ ክርስቲያኖችም አልመሲሕ የአላህ ልጅ ነው አሉ፡፡ ይህ በአፎቻቸው (የሚናገሩት) ቃላቸው ነው፡፡ የእነዚያን ከነሱ በፊት የካዱትን ሰዎች ቃል ያመሳስላሉ፡፡ አላህ ያጥፋቸው፡፡ (ከእውነት) እንዴት ይመለሳሉ! ከእርሱ በቀር ሌላ አምላክ የሌለውን አንድን አምላክ ሊገዙ እንጂ ያልታዘዙ ሲኾኑ ሊቃውንቶቻቸውንና መነኮሳታቸውን፣ የመርየምን ልጅ አልመሲሕንም ከአላህ ሌላ አማልክት አድርገው ያዙ፡፡ ከሚያጋሩት ሁሉ የጠራ ነው፡፡﴾

(አተ-ተውባ፡9:30-1)

ቁርአን በግልጽ ያስቀመጠው ማንኛውም ነቢ አምላክ የአምላክ ልጅ ወይም አንድም ሶስትም በሚለው ውስጥ የሚፈርጁት ከነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) መልእክት ጋር የተጋጩ መሆናቸውን ነው። ይህም የእርሱን መልእክት መካድ አልያም ማስተባበል ይሆንባቸዋል። ቁርአን የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) መልእክት በግልጽ በአላህ አንድነት ላይ እናምን ዘንድ መሆኑን ይገልጻል፡-

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ [٥:٧٢]لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ وَإِن لَّمْ يَنتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ [٥:٧٣]أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ [٥:٧٤]

﴿እነዚያ «አላህ እርሱ የመርየም ልጅ አልመሲሕ ነው» ያሉ በእርግጥ ካፉ፡፡ አልመሲህም አለ፡- «የእስራኤል ልጆች ሆይ! ጌታዬንና ጌታችሁን አላህን ተገዙ፡፡» እነሆ! በአላህ የሚያጋራ ሰው አላህ በርሱ ላይ ገነትን በእርግጥ እርም አደረገ፡፡መኖሪያውም እሳት ናት፡፡ ለበዳዮችም ምንም ረዳቶች የሏቸውም፡፡ እነዚያ «አላህ የሦስት ሦስተኛ ነው» ያሉ በእርግጥ ካፉ፡፡ ከአምላክም አንድ አምላክ እንጅ ሌላ የለም፡፡ ከሚሉትም ነገር ባይከለከሉ ከነሱ እነዚያን የካዱትን አሳማሚ ቅጣት በእርግጥ ይነካቸዋል፡፡ወደ አላህ አይመለሱምና ምሕረትን አይለምኑትምን አላህም መሓሪ አዛኝ ነው፡፡ ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:72-4)

ቁርአን ብዙ የሆኑ ምክንያታዊ መረጃዎችን በማቅረብ አላህን በብቸኝነት ያለምንም አጋር በአንድነት ሊገዙት እንደሚገባ ይነግረናል የፈለገውን ማድረግ የሚችል ጌታ መሆኑን በመግለጽ። በነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የተደረጉ ታአምራቶች በጠቅላላ በአላህ ፍቃድ መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። ዒሳ(ዐ.ሰ) በራሱ ምንም ሊያደርግ አይቻለውም ከለ አላህ ፍቃድ እርሱ እራሱን መጠበቅ አይቻለውም በአላህ ይጠበቃል እንጂ፡-

لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ [٥:١٧]

﴿ እነዚያ አላህ እርሱ የመርየም ልጅ አልመሲሕ ነው ያሉ በእርግጥ ካፉ፡፡ የመርየምን ልጅ አልመሲሕን እናቱንም በምድር ያለንም ሁሉ ለማጥፋት ቢሻ ከአላህ ማዳንን የሚችል

ማነው= በላቸው፡፡ የሰማያትና የምድር የመካከላቸውም ንግሥና የአላህ ብቻ ነው፡፡ የሚሻውን ይፈጥራል፡፡ አላህም በነገሩ ሁሉ ላይ ቻይ ነው፡፡ ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:17)

አላህ ለየሁዲም ሆነ ለክርስቲያን ያስጠነቅቃል ነቢዮች እራሳቸው መልእክቱን ያደረሷቸዉ ዘንድ በማመን የነርሱን መልእክት መቀበል እንጂ እነርሱን ተከትለዉ ስለእነርሱ ያለምንም እዉቀት መናገር አይኖርባችዉም እነርሱም ዒሳ(ዐ.ሰ) ሰዉ እንጂ ሌላ እንዳልሆነ ይነግረናል እንዲህ በማለት፡-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انفِرُوا جَمِيعًا [٤:٧١]وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا [٤:٧٢]وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُن بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا [٤:٧٣]

﴿ *እናንተ የመጽሐፉ ሰዎች ሆይ! በሃይማኖታችሁ ወሰንን አትለፉ፡፡ በአላህም ላይ እውነትን እንጅ አትናገሩ፡፡ የመርየም ልጅ አልመሲሕ ዒሳ የአላህ መልክተኛ ወደ መርየም የጣላት «የኹን» ቃሉም ከእርሱ የኾነ መንፈስም ብቻ ነው፡፡ በአላህና በመልክተኞቹም እመኑ፡፡ « (አማልክት) ሦስት ናቸው» አትበሉም፡፡ ተከልከሉ፤ ለእናንተ የተሻለ ይኾናልና፡፡ አላህ አንድ አምላክ ብቻ ነው፡፡ ለእርሱ ልጅ ያለው ከመኾን የጠራ ነው፡፡ በሰማያትና በምድር ያለ ሁሉ የርሱ ነው፡፡ መመኪያም በአላህ በቃ፡፡ አልመሲሕ (ኢየሱስ) ለአላህ ባሪያ ከመኾን ፈጽሞ አይጠየፍም፡፡ ቀራቢዎች የኾኑት መላእክትም (አይጠየፉም)፡፡ እርሱን ከመገዛት የሚጠየፍና የሚኮራም ሰው (አላህ) ሁሉንም ወደ እርሱ በእርግጥ ይሰበስባቸዋል፡፡ እነዚያማ ያመኑት መልካሞችንም የሠሩት ምንዳዎቻቸውን ይሞላላቸዋል፡፡ ከችሮታውም ይጨምርላቸዋል፡፡ እነዚያን የተጠየፉትንና የኮሩትንማ አሳማሚን ቅጣት ይቀጣቸዋል፡፡ ከአላህም ሌላ ለእነሱ ዝምድንና ረዳትን አያገኙም፡፡* ﴾

(አን-ኒሳእ፡4:171-3)

የነቢ ኢሳ(ዐ.ሰ) የነብይነት ዘመን

እያንዳንዱ ሙስሊም የሚያምነዉ እያንዳንዱ ነብይና መልክተኛ የመጡበትን አላማ አስከትለዋል ለህዝቦቻችን መልክትን በማድረስ በአንድ ዓምላክ እንዲያምኑ ስለዚህ ሙስሊም ሁሉንም ያከብራል ይወዳልም በተጨማሪም ሁሉንም እንድንከራከርላቸዉ አዞናል እንዲህ በማለት፡-

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوا ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ [٢:١٣٧]صِبْغَةَ اللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ [٢:١٣٨]

﴿ *በእርሱ ባመናችሁበት ቢጤ ቢያምን በእርግጥ ተመሩ ቢዞሩም እነርሱ በጭቅጭቅ ውስጥ ብቻ ናቸው እነርሱም አላህ ይበቃሃል እርሱም ሰሚው አዋቂው ነው። የአላህን (የተፈጥሮ) መንክር(እምነት) ያዙ ከአላህም ይበልጥ ያማረ ማነው?(ማንም የለም) እኛም ለእርሱ ብቻ ተገዢዎች ነን (በሉ)።*﴾

(አል-በቀራእ፡2:137-8)

ነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ከመምጣታቸዉ በፊት የእስራኤል ልጆች የተናቁና በግዳጅ ዝቅተኛ የሆነ የጉልበት ስራ እንዲሰሩ ይደረጉ ነበር አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

وَإِذْ أَنجَيْنَاكُم مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۖ يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ [٧:١٤١]

﴿ *ከፈርኦንም ቤተሰቦች ብርቱ ቅጣት የሚያቀምሷችሁ ወንዶች ልጆቻችሁን የሚገድሉ ሴቶቻችሁንም የሚተው ሲሆኑ ባዳናችሁ ጊዜ አስታውሱ በይኻችሁም ውስጥ ከጌታችሁ ዘንድ የሆነ ከባድ ፈተና አለበት።*﴾

(አል-አእራፍ፡7:141)

አላህ በነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) አማካኝነት ባረካችዉና የነሱን ሁኔታ በመቀየር መጥፎዉን ሁኔታ በመልካም ለወጠላቸዉ፡-

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ [٧:١٣٧]

﴿ *እነዚያም ደካማ የበነሩት ህዝቦች ያችን በውስጧ በረከት ያደረገባትን ምድር ምስራቆቻንም ምእራቦችዋንም አወረስናቸው የጌታህም መልካሚቷ ቃል በእስራኢል ልጆች ላይ በመታገሳቸው ተፈጸመች ፈራኦን እና ሰዎቹም ይሰሩት የነበረው(ህንጻ) ዳስ ያደርጉት የነበረውን አፈረስን።*﴾

(አል-አእራፍ፡7:137)

ከዚህም ቡሃላ የእስራኤል ልጆች ከአላህ መንገድ አፈንግጠዉ በመዉጣታቸዉ ምክንያት ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) ላካቸዉ ወደ ቀጥተኛዉ መንገድ ይመለሱ ዘንድ፡-

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ [٥:٤٦]

﴿በፈለጎቻቸውም (በነቢያቶቹ ፈለግ) ላይ የመርየምን ልጅ ዒሳን ከተውራት በስተፊቱ ያለውን አረጋጋጭ ሲኾን አስከተልን፡፡ ኢንጂልንም በውስጡ ቀጥታና ብርሃን ያለበት በስተፊቱ ያለችውን ተውራትንም የሚያረጋግጥ ለጥንቁቆችም መሪና ገሳጭ ሲኾን ሰጠነው፡፡ ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:46)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የእስራኤል ልጆችን ወደ አንድ አምላክ አምልኮ ይመለሱ ዘንድ ጥሪ በማድረግ ይመሩ ዘንድ እንደመራቸዉ ትእዛዝ በጎስፔል እንደሚገኝ አላህ እንዲህ ይነግረናል፡-

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ [٤٣:٦٣]إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ [٤٣:٦٤]

﴿ ዒሳ በታምራቶች በመጣ ጊዜም አላቸው «በእርግጥ በጥበብ መጣኋችሁ፡፡ የዚያንም በርሱ የምትለያዩበትን ከፊሉን ለናንተ ላብራራላችሁ (መጣሁ)፡፡ አላህንም ፍሩ፡፡ ታዘዙኝም፡፡ «አላህ ጌታዬ ጌታችሁም ነውና ተገዙት፡፡ ይህ ቀጥተኛ መንገድ ነው፡፡» ﴾

(አል-ዙህሩፍ፡43:63-4)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እነዚህ ህዝቦች እዉነትን ባለመቀበል እንቢ እንዳሉ በተርዳ ወቅት በርሱ መልእክት ያመኑትን ሰዎች ከህዝቦች ዉስጥ እንዲወጡ በማድረግ አስራ ሁለቱ ደቀ መዛሙሮች ወደ እርሱ በማቅረብ ለእርሱ ድጋፍ ይሰጡ ዘንድ ቃል ኪዳን ተጋቡ።

۞ فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ ۖ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ [٣:٥٢]رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ [٣:٥٣]

﴿ ዒሳ ከነርሱ ክህደት በተሰማውም ጊዜ፡- «ወደ አላህ (ተጨምረው) ረዳቶቼ እነማን ናቸው» አለ፤ ሐዋርያት፡- «እኛ የአላህ ረዳቶች ነን፤ በአላህ አምነናል፤ እኛም ትክክለኛ

ታዛገሮች መኾናችንን መስክር» አሉ፡፡ «ጌታችን ሆይ! ባወረድኸው አመንን፤ መልክተኛውንም ተከተልን፤ ከመስካሪዎችም ጋር መዝግበን» (አሉ)፡፡ ﴾

(አል-ኢምራን፡3:52-3)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ገለጻ

ቁርዓን ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) በሚገባ በግልጽ ነግሮናል ይህ ገለፃ በተወሰነ መልኩ የርሳቸዉ ባህሪ እና የመልዕክታቸዉ ሁኔታ ዳስሷል አላህ ይህን የገለፀዉ ኢሳን ለመከላከል ነዉ፡-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِن بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ [٢:٨٧]

﴿ ሙሳንም በእርግጥ መጽሃፍን ሰጠነው ከበስተሃላውም መልእክተኞችን አከታተልን የመሬም ልጅ ዒሳንም ግልጽ ታአምራት ሰጠነው በቅዱስ መንፈስም አበረታነው ነፍሶቻችሁ በማትወደው ነገር መልእክተኛ በመጣላችሁ ቁጥር (ከመከተል) ትኮራላችሁን? ከፊሉን አስተባበላችሁ ከፊሉንም ትገድላላችሁ።﴾

(አል-በቀራእ፡2:87)

አላህ በተጨማሪም ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ምርጥ የሆነ ምሳሌ መሆኑን ለተሟላ እምነትና ለአምላክ ያለዉ ታማኝነት ላይ ሙስሊም ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ወደ መሬት እንደሚወርድ እናምናለን በመጨረሻዉ ዘመን ላይ፡-

۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ [٤٣:٥٧]وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ [٤٣:٥٨]إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ [٤٣:٥٩]وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ [٤٣:٦٠]وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ [٤٣:٦١]

﴿ የመርየም ልጅም ምሳሌ በተደረገ ጊዜ ሕዝቦችህ (ከሓዲዎቹ) ወዲያውኑ ከእርሱ ይስቃሉ፡፡ «አማልክቶቻችን ይበልጣሉን ወይስ እርሱ?» አሉም፡፡ ለክርክርም እንጅ ላንተ እርሱን ምሳሌ አላደረጉትም፡፡ በእውነት እነርሱ ክርክረ ብርቱ ሕዝቦች ናቸው፡፡ እርሱ በርሱ ላይ የለገስንለት ለእስራኤለም ልጆች ተዓምር ያደረግነው የኾነ ባሪያ እንጅ ሌላ አይደለም፡፡ ብንሻም ኖሮ በምድር ላይ ከእናንተ ምትክ መላእክትን ባደረግን ነበር፡፡

እርሱም (ዒሳ) ለሰዓቲቱ (ማወቂያ) በእርግጥ ምልክት ነው፡፡ «በእርሷም አትጠራጠሩ፡፡ ተከተሉኝም፤ ይህ ቀጥተኛ መንገድ ነው» (በላቸው)፡፡ ﴿

(አል-ዙህሩፍ፡43:57-61)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) አካላዊ ሁኔታ

የነቢ ኢሳ(ዐ.ሰ) የተፈጥሮ ሁኔታ እና ብቃት ነብዪ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ)እንዲህ ገልፀውታል፡- *"ምንም አይነት ነብይ አልነበረም በእኔ እና በኢሳ(ዐ.ሰ) መካከል እርሱ ከሰማይ ወደ መሬት የሚወርድ ሲሆን ደርሳችሁ ያያችሁት እንደሆነ እርሱን በገለፅኩላችሁ ታውቂታላችሁ እርሱ እንደሆነ አንዱ ሰው በመሀከለኛ መጠን ያለ ሲሆን እርሱ ወፍራምም ቀጭንም አይደለም የእርሱ የቆዳው ቀለም የቀይ ዳማ ነጭ ቀለም ነው፡፡"*

ነብዩ (ሰ.አ.ወ.) እንዲህ ብለዋል፡- *" ነብዮቸ ወንድማማቾች ናቸው ከተለያየ እናት ቢወለዱም። የያዙትም እምነት አንድ ነው። ይዘው የመጡት ህግ አንደ ሁኔታው የተለያየ ቢሆንም። በእኔና በነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) መካከል ምንም አይነት ነቢይ የለም እርሱም መስቀልን ይሰብራል፤ አሳማን ያገድላል፤ የታክስ ክፍያን ያስወግዳል እርሱ አንደ እምነት እስልምና ብቻ እስኪታመን ይቆያል በርሱ ዘመን እስልምና አሸናፊ ይሆናል፡፡ በእርሱ ዘመን ፀረ-ክርስቶስ(ደጃል) ይገደላል ሰላምና ፍትህ በጠቅላላው መሬት ላይ ይሰፍናል እንስሳቶችም ያለ ምንም መበደል እርስ በእርሳቸው በሰላም አብረው ይኖራሉ፡፡ ህፃናቶች ከእባብ ጋር ይጫወታሉ ምንም አይነት ጉዳት ሳይደርስባቸው፡፡ሙስሊሞችን ይመራል አላህ እስከ ፈቀደለት ጊዜ ድረስ ከዛም ይሞታል ሙስሊሞችም ይቀብሩታል፡፡"* (ሙስሊም ዘግበውታል)

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ)እንዲህ ብለዋል፡- *"ኢሳን(ዐ.ሰ) ፤ ሙሳን(ዐ.ሰ) እና ኢብራሂምን(ዐ.ሰ) አየኋቸው እንደ ዒሳ(ዐ.ሰ) የደበዘዘ ቀይ ቀለም ቆዳ ያላቸው እና ሰፊ የሆነ ደረት ያላቸው ሁነው።"* (ቡኻሪ ዘግበውታል)

ነብዩ (ሰ.አ.ወ.) የአንድን ሰው እምነት አያረጋግጡም የተሟላ ባይሆን ኖሮ ስለዚህም በነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ነብይነት ይዞ በመጣው መልእክት አምነው ስለሆነ ነው፡፡ይህ የሚመራን ምን ያህል አስደሳች የሆነ ህይወት በጀነት መኖሪያ ላይ እንዳለው ነው፡፡

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ)እንዲህ ብለዋል፡- *"ማንኛውም ሰው የመሰከረ እንደሆነ አምላክ ሊገዙት የሚገባ ከአላህ በስተቀር እርሱም ምንም አይነት አጋር የሌለው መሀመድም(ሰ.ዐ.ወ) የእርሱ ባሪያ እና መልእክተኛ እና ነቢ ዒሳም(ዐ.ሰ) የአላህ ባሪያ እና በአላህ ትእዛዝ በእናቱ በመሬም አማካኝነት የተወለደ መሆኑን በጀነት እና ጀሀነም እውነት መሆናቸውን የመሰከረ ጀነት ይገባል ምንም እንኳን አንድም መልካም ስራም ባይኖረውም፡፡"*

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የአላህ መልክታኛ መሆናቸውን ማመን አላህ አንድ ደረጃን በመጨመር ሽልማትን እንደ ሚሸልመው ነብዩ ሙሀመድ(ሰ.ዐ.ወ) ገልፀዋል ፡-

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ)እንዲህ ብለዋል፡- *"በነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) በመርየም(ረ.ዐ) ልጅ በነብይነቱ እና በአላህ መልክተኛነቱ ያመነ በእኔ አምኗል ለእርሱም ሁለት ሽልማቶች አሉት፡፡"* (ቡኻሪ ዘግበውታል)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እና ደጃል(ፀረ-ክርስቶስ)

ነብዩ (ሰ.አ.ወ.) ነቢ ዒሳ (ዐ.ሰ) ወደ መሬት እንደሚመጣ ነግረውናል። እርሱም አደኛው የትንሳኤ ቀን ምልክት እንደሆነ ገልፀዋል፡፡ይህን በተመለከተ መረጃ የሚሆነን የአላህ ቃል፡-

۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ [٤٣:٥٧]وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ [٤٣:٥٨]إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ [٤٣:٥٩]وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ [٤٣:٦٠]وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ [٤٣:٦١]

﴿ የመርየም ልጅም ምሳሌ በተደረገ ጊዜ ሕዝቦችህ (ከሓዲዎቹ) ወዲያውኑ ከእርሱ ይስቃሉ፡፡ «አማልክቶቻችን ይበልጣሉን ወይስ እርሱ?» አሉም፡፡ ለክርክርም እንጅ ላንተ እርሱን ምሳሌ አላደረጉትም፡፡ በእውነት እነርሱ ክርክረ ብርቱ ሕዝቦች ናቸው፡፡ እርሱ በርሱ ላይ የለገስንለት ለእስራኤለም ልጆች ተዓምር ያደረግነው የኾነ ባሪያ እንጅ ሌላ አይደለም፡፡ ብንሻም ኖሮ በምድር ላይ ከእናንተ ምትክ መላእክትን ባደረግን ነበር፡፡ እርሱም (ዒሳ) ለሰዓቲቱ (ማወቂያ) በእርግጥ ምልክት ነው፡፡ «በእርሷም አትጠራጠሩ፡፡ ተከተሉኝም፤ ይህ ቀጥተኛ መንገድ ነው» (በላቸው)፡፡ ﴾

(አል-ዙህሩፍ፡43:57-61)

በነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ትልቅነትና ክብር አማካኝነት እርሱ ነው ፀረ- መሲህን የሚገለው። ከዛም በተጨማሪ የኢስላም መልእክትን የሚያስፋፋ ይሆናል። በዚህ ትልቅ ሙከራ በሆነው በዚህ ወቅት መልካም በመጠፎነት፣ መጥፎ በጥሩነት በሚታይበት ወቅት።

ነብዩ(ሰ.አ.ወ.) እንዲህ ይላሉ፡- *"ህዝቦቹ ሆይ በዚህ ምድር ላይ ትልቅ የሆነ "ፊትና" ሙከራ ይኖራል አደም ከተፈጠረበት አንስቶ እስከ ማብቂያው ጊዜ ድረስ እሱም ደጃል ፀረ-ኢሳ ነው፡፡እያንዳንዱ ነብይ ለህዝቦቹ ይህንን ፈተና አስፈራርቷል ፡፡እኔ የመጨረሻው ነብይ*

ነኝ እናንተም የመጨረሻው ህብረተሰቦች ናችሁ እሱም በዚህ ክፍለ ዘመን ይመጣል ያለ ምንም ጥርጥር እርሱ የወጣ እንደሆነ እኔ እናንተ ጋር ሳለሁ እያንዳንዱን ሙስሊም እከላከላለሁ(እጠብቃለሁ) ነገር ግን እኔ ካለፍኩ በሃላ የወጣ እንደሆነ እያንዳንዱ ሙስሊም እራሱን መከላከል (መጠመቅ) ይኖርበታል፡፡እርሱ በመጀመሪያ የሚወጣው በታላቋ ሲሪያ እና በኢራቅ አካባቢ ነው፡፡እርሱም በምስራቅና በምእራብ በመሄድ በየሄደበት ቦታ ላይ ችግርን ይፈጥራል፡፡ የአላህ ባሪያዎች ሆይ!ህዝቦች ሆይ!ጠንካራ ሁኑ ለእናንተ ስለ እርሱ አብራራላችኋለሁ ማንኛውም ነብይ ያላብራራውን ያህል፡፡እርሱ ፈጣሪያችሁ ነኝ ይላል፡፡ ነገር ግን ፈጣሪያችሁን በዚህ ምድር ላይ አታዩትም እርሱ አንድ አይናማ ነው አምላካችሁ ግን አንድ አይናማ አይደለም በበአኑ መካከል ላይ "ከሃዲ" (የማያምን) የሚል ተፅፎበታል ማንኛውም አማኝ ማንበብ ይችላል የተማረም ሆነ ያልተማረው እርሱ ዘንድ ጀነት እና ጀሃነም ይኖራል የርሱ ጀሃነብ ጀነት ነው የርሱ ጀነት ደግሞ ጀሃነብ ነው፡፡ማንኛውም በርሱ በእርሱ ጀሃነብ የተፈተነ አላህን የለምን እና የመጀመሪያው የሱረቱል ካህፍ ምእራፎችን ያንብብ፡፡ ለአንድ በደዊ (የአረብ ገጠሬ) እንዲህ ይለዋል "እናትና አባትህን ካስነሳው በኔ ታምናለህ?" በደዊውም አዎ ይላል ሁለት ሸይጣኖች በወላጆች አምሳያ በመሆን ይታዩታል ከጇልን እንዲያመልክ ያዙታል እርሱ ሰውን ለሁለት ቦታ በመክፈል ይገላል ተመልከቱ የኔን ባሪያ ለሁለት ቦታ ከፍየው እንደገና አስነሳዋለሁ ይላል ከዛም ሰውየውን እንዲህ በማለት ይጠይቀዋል "ማነው ጌታህ?" ይህ ለሁለት የተከፈለው ሰው ይላል "አላህ" አንተ የአላህ ጠላት ነህ አደጃል እኔ አሁን ይበልጥ አረጋገጥኩ የበለጠ አንተ ነብዩ(ሰ.አ.ወ.) ያስጠነቀቁን እንድንጠበቅ ይለዋል እሱም ያዛል ሰማይን ዝናብን እንዲያዘንብ መሬትም ዘርንና ፍራፍሬን ትሰጣለች፡፡ እሱን በማያምኑ ማህበረሰቦች ዘንድ ያልፉል መሬትን ሰብልና ፍራፍሬ መስጠትን እንድታቆም ያዛል እንስሳቶች ይሞታሉ እርሱ ያልፉል በሌላ ቦታ በእርሱ እንዲያምኑ ይጠይቃቸዋል ያምናሉ እናም እነሱም ምስክር ይሆናሉ በቁሳቁስ ባለሀብት አድርጓቸውና እርሱ በየአለማቱ ጫፍ እስከ ጫፍ ይሄዳል መካና መዲና ሲቀር፡፡ መለአክቶች ጎራዴዎችን በመያዝ ያካብቡታል እርሱ ከወበሩ ውጭ ላይ ሆኖ ይጠብቃል መዲና በሃይል ትንቀጠቀጣለች እና ሁሉም እምነት የሌላቸው በፍርሃት ወደ እርሱ ዘንድ በመሄድ ይቀላቀላሉ፡፡በአላህ ፍቃድ መዲናም ነፃ ትሆናለች ይህም ይባላል፡- "የት ነበሩ አረቦች በዚህ ቀን" ይባላል፡- "በቁጥር በጣም ጥቂት ናቸው እና እነሱም ከቅዱስ ኢማም መሪዎቻቸው ጋር ናቸው፡፡በዚህም ወቅት የጠዋት ሰላት የሚሰገድበት ወቅት ይሆንና ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ይወርዳል ኢማሙ ወደ ኃላ ይሄዳል ነቢ ኢሳ ሰላቱን ይመሩ ዘንድ ነገር ግን ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እርሱ እንዲመራ ይገፋዋል። ሰላቱ ተሰግዶ ካበቃ በሃላ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ያ በር እንዲከፈት ያይጠይቃሉ ከበሩ በስተጀርባ ደጃል ከ70000 ሺ ወታደሮቹ ጋር አላ ሁሉም ይገደላሉ።ከዛም ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) በጥበብ እና በፍትሃዊነት ይመራል። አሳማን ይገድላል መስቀልን ይሰብራል እናም በኢስላም ህግ አለምን ይመራል።"

ሰዎች በጥመት ላይ ሲሆኑ በተላከላቸው ነብይ አላምንም ሲሉ መረጃን ካላየን አናምንም በሚሉበት ወቅት ተጨባጭ የሆነ ተአምራትን ይሰጣሉ፡፡በዚህ አላማ አላህ ነቢዮችንና መልእክተኖችን ከተአምራት ጋር ይልካል፡-

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ [١٣:٣٨]

﴿ ከአንተ በፊትም መልክተኞችን በእርግጥ ልከናል፡፡ ለእነርሱም ሚስቶችንና ልጆችን አድርገናል፡፡ ለማንኛውም መልክተኛ በአላህ ፈቃድ እንጂ ተዓምር ሊያመጣ አይገባውም፡፡ ለጊዜው ሁሉ ጽሑፍ አለው፡፡ ﴾

(አረ-ረዕድ፡13:38)

እያንዳንዱ ነብይ ማህበረሰቡ ሊረዳው የሚችለው እና ከማህበረሰቡ ሁኔታ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ተአምራትን ያሳካል፡፡የነቢ ሙሳ(ዐ.ሰ) ህዝቦች በጥንቆላ የታወቁ ስለነበሩ አላህ ነቢ ሙሳን(ዐ.ሰ) በማላቅ ይህንን ተአምር ሰጥቶ ላክው ህዝቦች ሊረዱት በሚችሉበት መልኩ የእርሱ ምርኩዝ በተአምራዊ ሁኔታ ወደ እባብነት እንዲለወጥ፡-

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ [٧:١١٣]قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ [٧:١١٤]قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ [٧:١١٥]قَالَ أَلْقُوا ۖ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ [٧:١١٦]۞ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ [٧:١١٧]فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ [٧:١١٨]فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا صَاغِرِينَ [٧:١١٩]وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ [٧:١٢٠]قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ [٧:١٢١]

﴿ ድግምተኞቹም ወደ ፈርዖን መጡ፡፡ «እኛ አሸናፊዎች ብንኾን ለእኛ በእርግጥ ዋጋ አለን» አሉ፡፡ «አዎን እናንተም በእርግጥ ከባለሟሎቹ ትኾናላችሁ» አላቸው፡፡ «ሙሳ ሆይ (በትርህን) ወይም (በፊት) ትጥላለህ ወይም እኛ ጣዮች እንኾናለን» አሉት፡፡ «ጣሉ» አላቸው፡፡ (ገመዶቻቸውን) በጣሉም ጊዜ የሰዎቹን ዓይኖች ደገሙባቸው፡፡ አስፈራሩዋቸውም፡፡ ትልቅ ድግምትንም አመጡ፡፡ ወደ ሙሳም፡- «በትርህን ጣል» ስንል ላክን፡፡ (ጣላትም) ወዲያውኑም የሚቀጣጥፉትን (ማታለያ) ትውጣለች፡፡እውነቱም ተገለጸ፡፡ ይሠሩት የነበሩትም (ድግምት) ተበላሸ፡፡ እዚያ ዘንድ ተሸነፉም፡፡ ወራዶችም ኾነው ተመለሱ፡፡ ድግምተኞቹም ሰጋጆች ኾነው ወደቁ፡፡ አሉ፡- «በዓለማት ጌታ አመንን፡፡» ﴾

(አል-አእራፍ፡7:113-121)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ህዝቦች በህክምና እውቀት ላይ በጣም የመጠቁ በመሆናቸው የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ተአምራትም ህዝቦች ሊረዱት በሚችሉበት መልኩ ሰዎችን አናገረ እርሱ ገና የተወለደ ህፃን ሳለ፣ በራሪ የሆነች እርግብን ወደ ጭቃ (ሸክላ) ነት ቀየረ በአላህ ፍቃድም በተነፈሰበት ወቅት ወደ በራሪ እርግብነት ተቀየረች፣ የለምጥ በሽታን ማዳን ቻለ፣ አይነ ስውር የነበረንም በማዳን ማየት እንዲችል አደረገ፡፡ በአላህ ፈቃድ የሞተን ሰው ወደ ህይወትም መልሷል። አላህ እራሱ እንዲህ ይነግረናል፡-

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۖ وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَاةَ وَالْإِنجِيلَ ۖ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي ۖ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

[٥:١١٠]

﴿ አላህ በሚል ጊዜ (አስታውስ)፡- «የመርየም ልጅ ዒሳ ሆይ! በአንተና በእናትህ ላይ (የዋልኩላችሁን) ጸጋዬን አስታውስ፡፡ በሕፃንነትና በከፈኒሳነት (የበሰለ ሰው ኾነህ) ሰዎችን የምትናገር ስትኾን በቅዱስ መንፈስ (በገብሬል) ባበረታሁህ ጊዜ፣ ጽሕፈትንና ጥበብንም ተውራትንና ኢንጂልንም ባስተማርኩህ ጊዜ፣ ከጭቃም የወፍ ቅርጽ ብጤ በፈቃዴ በምትሠራና በውስጧ በምትነፋ በፈቃዴም ወፍ በምትኾን ጊዜ፣ ዕውርም ኾኖ የተወለደንና ለምጻምንም በፈቃዴ በምታሽር ጊዜ፣ ሙታንንም በፈቃዴ (ከመቃብራቸው) በምታወጣ ጊዜ፣ የእስራኤልንም ልጆች በተአምራት በመጣህባቸውና ከእነሱ እነዚያ የካዱት ይህ ግልጽ ድግምት እንጅ ሌላ አይደለም ባሉ ጊዜ፣ (ሊገድሉህ ሲያስቡህ) ከአንተ ላይ በከለከልኩልህም ጊዜ (ያደረግሁልህን ውለታ አስታውስ)፡፡» ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:110)

ሌላው የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) ምግብን ተቀብሏል የርሱ ደቀመዝሙሮች የጀነት የሆነችን ምግብ እንዲያመጣላቸው ጠየቁት ያም ከሆነ የነርሱ ልብ የርሱን መልክት እንደሚረጋገጥ በመናገር በዚህም ጊዜ እርሱ አላህን ለመነ አላህም ልመናውን ተቀብሎ ቁርአን እንዲህ ይገልፀዋል፡-

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ [٥:١١٢]قَالُوا نُرِيدُ أَن نَّأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَن قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ [٥:١١٣]

﴿*ሐዋርያት፡- «የመርየም ልጅ ዒሳ ሆይ! ጌታህ በእኛ ላይ ከሰማይ ማእድን ሊያወርድልን ይችላልን» ባሉ ጊዜ (አስታውስ)፡፡ «ምእመናን እንደ ኾናችሁ አላህን ፍሩ» አላቸው፡፡ «ከእርሷ ልንበላ ልቦቻችንም ሊረኩ እውነት ያልከንም መኾንህን ልናውቅና በእርሷም ላይ ከመሰካሪዎች ልንኾን እንፈልጋለን» አሉ፡፡* ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:112-3)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ማጋራትን መቃወም

ቁርአን እንደገለፀልን ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) እንደማንኛውም ነቢይ እና መልእክተኛ ከአላህ ዘንድ የተላከ መሆኑን ነው፡፡አላህን በአንድነት እንዲያምኑ ለማድረግ፡-

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ [٤٣:٦٣]

﴿ *ዒሳ በታምራቶች በመጣ ጊዜም አላቸው «በእርግጥ በጥበብ መጣኋችሁ፡፡ የዚያንም በርሱ የምትለያዩበትን ከፊሉን ለናንተ ላብራራላችሁ (መጣሁ)፡፡ አላህንም ፍሩ፡፡ ታዘዙኝም፡፡* ﴾

(አል-ዙህሩፍ፡43:63)

ቁርአን እንደሚነግረን ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ሰዎች እርሱን እንዲገዙት ጥሪ አላደረገም፡-

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ [٥:١١٦]مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ

وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ [٥:١١٧]إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [٥:١١٨]

﴿ አላህም፡- «የመርየም ልጅ ዒሳ ሆይ! አንተ ለሰዎቹ፡- እኔንና እናቴን ከአላህ ሌላ ሁለት አምላኮች አድርጋችሁ ያዙ ብላሃልን» በሚለው ጊዜ (አስታውስ)፡፡ «ጥራት ይገባህ፤ ለእኔ ተገቢዬ ያልኾነን ነገር ማለት ለኔ አይገባኝም፡፡ብዬው እንደ ኾነም በእርግጥ ዐውቀኸዋል፡፡ በነፍሴ ውስጥ ያለውን ሁሉ ታውቃለህ፡፡ ግን አንተ ዘንድ ያለውን አላውቅም፡፡ አንተ ሩቆችን ሁሉ በጣም ዐዋቂ አንተ ብቻ ነህና» ይላል፡፡ «በእርሱ ያዘዝከኝን ቃል ጌታዬንና ጌታችሁን አላህን ተገዙ ማለትን እንጂ ለነርሱ ሌላ አላልኩም፡፡ በውስጣቸውም እስካለሁ ድረስ በነርሱ ላይ ተጣባበቂ ነበርኩ፡፡ በተሞላኸኝም ጊዜ (ባነሳኸኝ ጊዜ) አንተ በነሱ ላይ ተጠባባቂ ነበርክ፡፡ አንተም በነገሩ ሁሉ ላይ ዐዋቂ ነህ፡፡» «ብትቀጣቸው እነርሱ ባሮችህ ናቸው፡፡ ለነርሱ ብትምርም አንተ አሸናፊው ጥበበኛው ነህ» (ይላል)፡፡ ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:116-8)

ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የነብዩ መሃመድን(ሰ.ዐ.ወ) መምጣት አበስረዋል

የእያንዳንዱ ነቢይ መልእክት ተመሳሳይ ነው። እምነትን በተመለከተ አላህ እንዲህ ይላል፡-

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ [٣:٨١]فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ [٣:٨٢]

﴿ አላህ የነቢያትን ቃል ኪዳን ከመጽሐፍና ከጥበብ ሰጥቻችሁ ከዚያም «ከእናንተ ጋር ላለው (መጽሐፍ) የሚያረጋግጥ መልክተኛ ቢመጣላችሁ በርሱ በእርግጥ እንደምታምኑበት በእርግጥም እንድትረዱት ሲል በያዘ ጊዜ (አስታውስ)፡፡ አረጋገጣችሁን በዚህም ላይ ኪዳኔን ያዛችሁምን» አላቸው፡፡ «አረጋገጥን» አሉ፡፡ «እንግዲያስ መስክሩ፤ እኔም ከእናንተ ጋር ከመስካሪዎቹ ነኝ» አላቸው፡፡ከዚህም በኋላ የሸሹ ሰዎች እነዚያ እነሱ አመጸኞቹ ናቸው፡፡ ﴾

(አል-ኢምራን፡3:81-2)

ነቢ. ዒሳ(ዐ.ሰ) ለህዝቦቻቸው የአላህ መልእክተኛ የሆኑት ነብዩ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) እንደሚመጡ እና በመምጣታቸውም ላይ እንዲያምኑ ጠይቀዋል፡-

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ [٢:٤٠]وَآمِنُوا بِمَا أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ [٢:٤١]وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ [٢:٤٢]

﴿ የእስራኢል ልጆች ሆይ! ያችን በእናንተ ላይ የለገስኳትን ጸጋዬን አስታውሱ በቃል ኪዳኔም ሙሉ በቃል ኪዳናችሁ እሞላላችሃለሁና እኔንም ብቻ ፍሩ። ከእናንተ ጋር ያለውን (መጽሃፍ) የሚያረጋግጥ ሆኖ ባወረድኩት (ቁርአን) እመኑ በእርሱም የመጀመሪያ ካሃዲ አትሁኑ በአንቀጾቼም ጥቂትን ዋጋ አትለውጡ እኔንም ብቻ ተጠንቀቁ። እውነትንም በውሸት አትቀላቅሉ እናንተም የምታውቁ ስትሆኑ እውነትን አትደብቁ።﴾

(አል-በቀራእ፡2:40-2)

ነቢ. ዒሳ(ዐ.ሰ) ከእስራኢል ልጆች የመጨረሻው ነብይ እንደሆነ በመጽሃፍ ቅዱስ ተጽፋል እንዲህ ይነበባል፡- “ በእርግጥ እኔ አልተላኩም ለጠፉ የእስራኢል በጐች እንጂ።“ (ማቲው፡ 15፡24)

ዒሳ(ዐ.ሰ) በተላከ ጊዜ ከአምላክ መንገድ ለወጡ ደቀመዝሙሮች ሲሆን እርሱም ይህን ትእዛዝ ነው ለነርሱ ያስተላለፈው፡-

“አይሁድ ያልሆኑ ህዝቦች(gentiles) በሄዱበት መንገድ አትሂዱ ወደ(samaritans)ከተማ እንዳትገቡ ነገር ግን ሂዱ በጐች ወደ ጠፉባቸው የእስራኢል ልጆች።” (ማቲው፡10፡5-6)

በእርሱ የቅስና ዘመን ውስጥ ዒሳ ወደ የሁዲያልሆነን ሰው ቀይሯል የሚል ምንም አይነት የተጻፈ ነገር አይኖርም። በእርግጥ እንደመነሻ የሚሆን የሁዲ ያልሆነች ሴት ገስጿል ለእርሷ ውለታ መዋል ስለፈለገ እርሷ ከውሻ ጋር በመመሳሰልዋ ምክንያት። (ማቲው፡15፡ 22-28 እና በማርክ፡7፡25-30)

ዒሳ(ዐ.ሰ) እራሱ አይሁዳዊ ነበር የእርሱ ደቀመዝሙሮችም የሁዳዊ ነበሩ እሱም ሆነ የእርሱ ሚኒስተሮች በቀጥታ የሁዲያዊ ነበሩ። ግራ ይገባን ይሆናል ይህ ለኛ ምን ማለት እንደሆነ ነገር ግን ዒሳን የግል አዳኛቸው እንደሆነ ለሚያስቡ አይሁድ ያልሆኑ ሰዎች ”በጐች ለጠፉባቸው የእስራኢል ህዝቦች“ እርሱ ለተላከባቸው ህዝቦች ያልሆኑ እንዲረዱት ለማድረግ ጭምር ነው።

ከዚህ ምእራፍ በተጨማሪ የምንማረው ዒሳ(ዐ.ሰ) በሰፊው ለሰው ልጆች እንዳልተላከ ነው።

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ [٦١:٦]

﴿ የመርየም ልጅ ዒሳም፡- «የእስራኤል ልጆች ሆይ! እኔ ከተውራት በፊቴ ያለውን የማረጋግጥና ከእኔ በኋላ በሚመጣው መልክተኛ ስሙ አሕመድ በኾነው የማበስር ስኾን ወደእናንተ (የተላክሁ) የአላህ መልክተኛ ነኝ» ባለ ጊዜ (አስታውስ)፡፡ በግልጽ ተዓምራቶች በመጣቸውም ጊዜ «ይህ ግልጽ ድግምት ነው» አሉ፡፡ ﴾

(አስ-ሶፍ፡61:6)

ቄሶች እና ራባዬች ለነብዩ መሀመድ(ሰ.0.ወ) የነበራቸው እይታ

ቄሶችና ራባዬች የነብዩ መሃመድን(ሰ.0.ወ) መልእክት የሰሙ እርሳቸው እውነተኛ ነቢይ መሆናቸውን በሚገባ ያውቃሉ በቀደመው መጸሃፎቻቸው ላይ የነብዩ መሃመድ(ሰ.0.ወ) ህይወት በዝርዝር ስለተገለጸ፡-

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

[٧:١٥٧]

﴿ ለእነዚያ ያንን እነሱ ዘንድ በተውራትና በኢንጂል ተጽፎ የሚያገኙትን የማይጽፍና የማያነብ ነቢይ የኾነውን መልክተኛ የሚከተሉ ለኾኑት (በእርግጥ እጽፍለታለሁ)፡፡ በበጎ ሥራ ያዛቸዋል፡፡ ከክፉም ነገር ይከለክላቸዋል፡፡ መልካም ነገሮችንም ለነርሱ ይፈቅድላቸዋል፡፡ መጥፎ ነገሮችንም በእነርሱ ላይ እርም ያደርግባቸዋል፡፡ ከእነሱም ላይ ሸክማቸውንና እነዚያንም በእነርሱ ላይ የነበሩትን እንዛዝላዎች (ከባድ ሕግጋቶች) ያነሳላቸዋል፡፡ እነዚያም በእርሱ ያመኑ ያከበሩትም የረዱትም ያንንም ከእርሱ ጋር የተወረደውን ብርሃን የተከተሉ እነዚያ እነሱ የሚያድኑ ናቸው፡፡ ﴾

(አል-አእራፍ፡7:157)

ሶፍያ የቅዱስ ካአብ ልጅ እንዲህ ብላለች፡- "አባቴና አጐቴ አቡ ያሲር የአላህ መልእክተኛን(ሰ.0.ወ) ለመጐብኘት ሄደው በዛ ቀን ወደ ምሽት ላይ ሲመለሱ በጣም

ደክመው ነበር። ከእነሱ ጋር ልጫወት ሞከርኩ ነገር ግን እኔን ሊመለከቱኝ አልቻሉም። አጐቴ አባቴን ሲጠይቀው ሰማሁ እንዲህ በማለት፡-“ እሱ እራሱ ነው ግን?” ሲለው እሱም እንዲህ በማለት ሲመልስለት ሰማሁ ”ሙሳን በላከው አምላክ ይሁንብኝ እሱ ነው።“ አለው አጐቴም እንዲህ በማለት ጠየቀው ”ታድያ ምን ብናደርግ ይሻለናል?” እርሱም እንዲህ አለው “ህይወቴ እስከምታልፍ ድረስ የእርሱ ጥላት እሆናለሁ።” አለው

ብዙዎች የኢስላምን መልእክት ተቀብለዋል ከነርሱ ውስጥም የሃበሻው ንጉስ አል ነጃሺ ይገኛል። እርሱ ስለመጽሃፉ ጥሩ እውቀት የነበረው ክርስቲያን ነበር። ከነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ቡሃላ ነቢይ እንደሚላክ ያውቅ ነበር እሙ ሰለማ እንደተናገረችው “እኛ ወደ ሃበሻ ምድር ላይ እንደደረስን አል ነጃሺ በጣም መልካም ሰው ነው የሆነልን ለኛ ጥበቃን አደረገልን አላህን በብቸኝነት እንድናመልክ ነፃነትን ሰጠን ምንም አይነት ጉዳት አልደረሰብንም።”

ቁረይሾች ትእግስት ማድረግ አልቻሉም ለሙስሊሞች በኢትዮጲያ ላይ የተሰጣቸውን የደህንነት ጥበቃ ባወቁ ጊዜ ስለዚህ በፍጥነት ሁለት መልእክተኞችን ልከው ስደተኞቹን ወደ ሃገራቸው መልሶ እንዲልክላቸው ጥያቄ አቀረቡ እነሱም አሚር ኢብኑል አስ እና አብደላህ ኢብኑ አቢ ራቢአ ነበሩ እስልምናን ከመቀበላቸው በፊት። እነርሱም በሄዱበት ወቅት ለንጉሱ እና ለካህናቱ የሚሆን ትልቅ ዋጋ ያለው ስጦታ በመያዝ ነው። አሸናፊ ለመሆን በዚህ ሁኔታ ላይ የሚደግፋቸው የተወሰኑ ሃገራቶችም አልጠፉም። እነዚህ ጣኦት አምላኪ የሆኑ መልእክተኞች አሳልፎ እንዲሰጣቸው ምክንያቱም አያት ቅድመ አያቶቻችን ሲያመልኩበት የነበረውን መንገድ በማፈንገጥ የነሱ መሪ የሆነው የተለየ እምነትን እየሰበከ በመሆኑ ከእነርሱም ሆነ ከንጉሱ እምነት ውጭ በሚል መልኩ ጥያቄያቸውን አቀረቡ።

ንጉሱም በዚህ ወቅት ሙስሊሞቹን በመሰብሰብ ወደ ፍርድ ቤት እንዲመጡ ጠራቸው እናም የነርሱን አስተምሮ ምን እንደሆነ እንዲያብራሩላቸው ጥያቄ አቀረቡ ሙስሊም ስደተኞችም ሁሉንም እውነት ለመናገር ወሰኑ ሊከሰት የሚችለውን ነገር ምንም ቦታ ሳይሰጡ። ጃእፈር ኢብኑ አቡጣሊብ ከመሃከላቸው በመነሳት እነዚህን ቃሎች ለንጉሱ ነገራቸው እንዲህ በማለት “ንሁስ ሆይ! እኛ በመሃይብነት በአረመኔነት ጨለማ ውስጥ የሰመጥን ሰዎች ነበርን ጣኦታትን እናመልካለን የምንኖረው በውሸት ንጹህ ሳንሆን ጥንብን እንመገባለን የምናወራውም ከስርአት ውጭ በሆነ ሃሜት ነበር በጋራ ክብር ላይ የተመሰረተን ግንኙነት የእንግዳ ተቀባይነት ሃላፊነትን እና የጐረቤት ሃቅን እናፈርስ ነበር። እኛ ምንም አይነት ህግን አናውቅም ነበር ሃይልን እንጂ። በዚህ ጊዜ አላህ ከኛ ውስጥ ሰውን በነቢይነት ላከልን ታማኝ የሆነ እውነትን የሚናገር ከሁሉም ነገር የጸዳ ሁላችንም የምናውቀው የሆነን እርሱም ወደ አንድ አላህ ብቻ እናመልክ ዘንድ ጥሪ አደረገልን ከእርሱ ጋር ምንም አይነት ነገር እንዳናጋራ አስተማረን ጣኦታትን ከመገዛት ከለከለን እውነትን እንድንናገር አዘዘን ታማኝነትን አጥብቀን እንድንይዝ ለጐረቤቶቻችን ለወዳጅ ዘመዶቻችን መብታቸውን እንድንጠብቅ እናም ማሃሪዎችም እንድንሆን ለሴቶች ክፉ ነገር እንዳንናገር የቲም የሆኑ ህጻናትን ሃብት እንዳንዘርፍ ከሁሉም ክፉ ነገር እንድንርቅ አስጠነቀቀን ሶላትንም እንድንሰግድ አዘዘን ለተቸገሩ እና ፈላጊ ለሆኑት ሰዎች ምጽዋትን እንድንሰጥ አዘዘን ያምን እንድንፆም እኛም በእርሱ አመንበት አስተምሮቱን

ተቀብለን በአላህ ብቻ እንድንገዛ ምንም አይነት ነገር ከእርሱ ጋር ሳናጋራ እንድናመልክ ያዘዘንንም ተቀበልን እርሱ የፈቀደልንን እንፈቅዳለን እርሱ የከለከለንንም እንከለከላለን። በዚህ ምክንያት የኛ ህዝቦች በኛ ላይ በጥላትነት ተነሱብን እኛ ላይ ከፍተኛ የሆነ ጥላቻ አሳደሩብን ብሎም አሰቃዩን አላህን በመገዛታችንን ትተን ጣኦታትን ወደ መገዛት እንድንመለስ።”

ንጉሱ በንግግሩ በጣም ተመሰጡ እናም አላህ ከወረደው ቁርአን ውስጥ የተወሰነ እንዲያነቡላቸው ጠየቁ በዚህ ጊዜ ጃእፈር የሱረቱል መርየም መክፈቻን ቀራላቸው ምእራፍ 19 በዚህ ምእራፍ ውስጥ አላህ ስለ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) አወላለድ ይናገራል። ከዚህም ቡሃላ ወድያውኑ ንጉሱ እና ካህናቱ በእምባ ተራጩ። አል ነጃሺ በደስታ ይህን ተናገሩ “እነዚህ ቃሎች እና ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) የወረዱለት ቃሎች ተመሳሳይ ከሆነ ምንጭ የመጡ ይመስላሉ የብርሃን ጮራ እንዳለው የሚያንጸባርቁ ናቸው።” ወደ ቁረይሽ መልእክተኞች በመዞር እንዲህ አሉ በፍጹም እነዚህን አሳልፌ አልሰጥም እነርሱ በኔ ግዛት ውስጥ በነጻነት ሊኖሩ እና እንደፈለጉ ሁነው ሊገዙ ፍቃዴ ነው።“

በቀጣዩ ቀን መልእክተኞቹ ወደ ንጉሱ በመሄድ እንዲህ አሏቸው ያ ሙሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) እና ተከታዮቹ ዒሳ(ዐ.ሰ) የአምላክ ልጅ አይደለም ይላሉ ንጉሱም በድጋሚ ሙስሊሞቹን ተሰብስበው እንዲመጡ ካዘዙ ቡሃላ ጠየቋቸው ስለ ዒሳ(ዐ.ሰ) የናንተ እምነት ምንድን ነው የሚለው?” ጃእፈር በድጋሚ በመነሳት እንዲህ በማለት መለሰ ”እኛ ስለ ዒሳ (ዐ.ሰ) የምንለው የኛ ነቢይ(ሰ.ዐ.ወ) ያስተማሩንን ነው እሱም ዒሳ(ዐ.ሰ) የአላህ ባሪያ ነው። የአላህ መልእክተኛ ሲሆን በአላህ ትእዛዝ የተፈጠረ ነው።” ንጉሱም አስተያየታቸውን ተናገሩ “እኛም የምናምነው እንደዚሁ ነው። እርሱ ይባርካችሁ መሪያችሁንም እሱ ይባርክ።” በዚህ ጊዜ አንዳንድ ሚኒስትሮች ተበሳጩ ለእነርሱም እንዲህ አሏቸው “እንደፈለጋችሁ ልትበሳጩ ትችላላችሁ ነገር ግን ዒሳ(ዐ.ሰ) ጃእፈር ስለእርሱ ካለው የበለጠ አይደለም።” ከዛም ለሙስሊሞቹ ሙሉ ጥበቃ እንደሚደረግላቸው አረጋግጠው። ቁረይሾች የሰጧቸውን ስጦታ ለነርሱ መለሱላቸው። ሙስሊሞች በአቢሲኒያ(ኢትዮጵያ) ለአመታት ኖሩ ወደ መዲና እስከሚመለሱ ድረስ። (ኢብኑ ሃሺም1/334-338 ባለው ላይ ጽፈውታል)

ሌላው አነሳሽ ታሪክ የነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የወንድም ልጅ እንዳስተላለፈው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ለሂረክሊስ ደብዳቤ ጻፉለት እና ወደ እስልምና ጋበዙት ደብዳቤውን የላኩት ለዱህያ አል ኻሊብ ሲሆን ዳህያ ደብዳቤውን ለቡስራ ገዢ ሰጠ ለሂረክሊስ እንዲያደርስለት።

ሂረክሊስ አንድ የአምላክ ስጦታ እንዳለው ይታመናል።በአንድ አጋጣሚ አምላክ ድልን ለእርሱ እንደሚያደርግ በማረጋገጥ እራሱ አብሮ በመዝመት ከኢላያ(እየሩሳሌም) ፐርሺያ በመዝመት ድልን ተጐናጽፋል። ነብዩ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) የላኩለት ደብዳቤ ወደ ሂረክሊስ በደረሰው ጊዜ ደብዳቤውን ካነበበ ቡሃላ እንዲህ አለ “አንድ ሰው ፈልጉልኝ ከርሱ ህዝቦች ውስጥ(ከቁረይሽ ጐሳ የሆነ አረብ)ለኔ እዚህ ያለ ካለ ስለ አላህ መልእክተኛ ጥያቄን ልጠይቀው እፈልጋለሁ” በዚህ ጊዜ አቡሱፍያን ኢብኑ ሃርብ ሻም(ትልቋ ሶሪያ አካባቢ)[1]

ነበር ከተወሰኑ የቁረይሽ ሰዎች ጋር ለንግድ የመጡ ሸቀጣቸውን ለመጫን የሰላም ስምምነት በአላህ መልእክተኛ እና በጣኦት አምላኪ ቁረይሾች መካከል ከተፈራረሙ ቡሃላ

አቡሱፍያን እንዲህ አለ የሂረክሊስ መልእክተኞች አንድ ቦታ ላይ በሶሪያ ውስጥ ሳለን አገኙን እኔን እና አብረውኝ የነበሩትን ባልደረቦቼን አብረው ይዘውን ሄዱ ወደ ኢላያ(እየሩሳሌም) እናም ወደ ሂረክሊስ ወዳለበት ቦታ ገባን እሱን በንግስናው ዙፋን ላይ ተቀምጦ አገኘነው ታላላቅ በሆኑ የባይዘንታይን ባለስልጣኖች ተከቦ ነበር። ለአስተርጓሚው እንዲህ አለው "ከእናንተ ውስጥ ማነው የቅርብ ግንኙነት ያለው አሁን የአላህ ነብይ(ሰ.ዐ.ወ) ነኝ ከሚለው ሰው ጋር?"

1 ይህ ታሪካዊ ቦታ በመካከለኛው ምስራቅ ሜዲትራንያን ወደብ የሚገኝ ሲሆን በአጠቃላይ እንደሚያካትት የሚታሰበው ዘመናዊው የሶሪያ ግዛት ሊባኖስ ፍልስጤም እና ጆርዳን ናቸው።

አቡሱፍያን ቀጠለ እኔ እንዲህ በማለት መለስኩ፡- " እኔ ነኝ ቅርብ ዝምድና ያለኝ ለእርሱ። " እርሱም ጠየቀ ምን ያህል የቀረበ ዝምድና ነው ያለህ ከእርሱ ጋር?" እንዲህ በማለት መለስኩ፡- "እርሱ ዘመዴ ነው ማንም ሰው የለም ከአብዱል መናፍ ጐሳ ውስጥ በጉዞ ውስጥ ከእኔ በስተቀር።" ሂራክለስ እንዲህ አለ፡- "ወደ እዚህ ቀረብ አድርጉት ብሎ አዘዘ እንዲሁም አብረውኝ ያሉት ባልደረቦቼ ከኔ ጐን እንዲቆሙ ለትከሻዬ የቀረቡ ሆነው ከዛም ለአስተርጓሚው እንዲህ አለው፡- "ለእርሱ ባልደረቦች ንገራቸው ይህን ነብይ ነኝ ብሎ ስላው ሰው ልጠይቀው ነው ውሸትን የተናገረ እንደሆነ በፍጥነት እንዲቃወሙት።"

አቡሱፍያን ቀጠለ፡- "በአላህ ይሁንብኝ! ባልደረቦቼ እኔን ውሸታም በማለት ይሰይሙኛል ብዬ ባልፈራ ኑሮ እኔ እውነታውን አልናገርም ነበር እርሱ ስለሚጠይቀኝ ነገር ግን ውሸታም ተብሎ መጠራትን አስቤ ፈራሁ እንጂ በባልደረቦቼ ስለዚህ እውነቱን ነገርኩት።"

ከዛም ለአስተርጓሚው እንዲህ አለ፡- "ከምን አይነት ቤተሰብ እንደተገኘ ጠይቀው?" እንዲህ በማለት መለስኩ፡- "እርሱ ከኛ ውስጥ የተከበሩ ከሆኑ ቤተሰቦች የተወለደ ነው።" ጠየቀ፡- "ከእናንተ ውስጥ ከዚህ በፊት እንደዚህ አይነት ነገር ያለ ሰው ነበር?" ስመልስ፡- "የለም" እርሱም፡- "ከዚህ በፊት ውሸትበመናገር ወንጅላችሁት ታውቃላችሁ ይህን ከማለቱ በፊት?" ስመልስ፡- "የለም" ጠየቀ፡- "ከእርሱ ዘር ውስጥ ንጉስ የሆነ ነበር?" ስመልስ፡- "የለም" ጠየቀ፡- "እርሱን የሚከተሉት ሃብታሞች ናቸው ወይስ ድሃዎች?" ስመልስ፡- "ደሃዎች ናቸው" ጠየቀ፡-ቀናቶች በጨመሩ ቁጥር የአማኞቹ ቀጥር እየጨመረ ነው ወይስ እየቀነሰ የሚሄድ?" ስመልስ፡- "እየጨመሩ ከእነርሱ ውስጥ የእርሱን እምነት ከተቀበሉ ቡሃላ ሳይደሰቱ ቀርተው እምነቱን ጥሎ የወጣ ሰው አለን?" ስመልስ፡- "የለም" የገባውን ቃል ያፈርሳል?" ስመልስ፡- "አይ አያፈርስም ነገር ግን አሁን እኛ ከእርሱ ጋር ስምምነትን ተፈራርመናል እንዳይክደንም ፈርተናል።"

አቡሱፍያን ቀጠለ፡- "የመጨረሻዋ ሃሳብ ስትቀር ስለእርሱ መጥፎ ነገር መናገር አልቻልኩም።" ሂረክለስ ጥያቄውን ቀጠለ፡-" ከእርሱ ጋር ጦርነትን አድርጋችሁ ታውቃላችሁ? "አዎ" ውጤቱ ምን ነበር? "አንዳንዴ እሱ ያሸንፈናል አንዳንዴ እኛ

እናሸንፈዋለን። “እርሱ በምንድን ነው የሚያዛችሁ?” እርሱ በአንድ አምላክ ብቻ እንድናመልክ ከእርሱ ጋር ምንም ነገርን እንዳናጋራ ይነግረናል እናም አያት ቅድም አያቶቻችን እና አባቶቻችን የሚያመልኩትን እንድንተው እንድንሰግድ ምጽዋት እንድንሰጥ ታማኝ እንድንሆን ቃላችንን እንድንጠብቅ አደራን እንድንመልስ ያዘናል።

ይህንን ባልኩ ጊዜ ሃረክለስ ለአስተርጓሚው እንዲህ አለው፡- “ስለእሱ የዘር ሃረግ ስጠይቅህ ከተከበረ ቤተሰብ እንደሆነ ነገርከኝ በእርግጥ ሁሉም መልእክተኞች የመጡት ከተከበረ የዘር ሃረግ ነው ከህዝቦቻቸው ከዛም ጠየኩህ ከእናንተ ውስጥ እንደዚህ አይነት ነገር ያለ ነበር ስልህ እንደሌለ መለስክልኝ ያንተ መልስ እንዳልነበረ ቢሆን ይህ ሰው ከእርሱ በፊት የነበረውን ሰው በመከተል ብሎ ይሆናል ብዬ አስብ ነበር በውሸት ተወቅሶ ያውቃል ወይ ብዬ ስጠይቅህ ያንተ መልስ አያውቅም ሆነ ይህንን ሳይ ያረጋገጥኩት እንደዚህ አይነት ሰው ለህዝቡ ምንም አይነት ውሸት ተናግሮ የማያውቅ ስለአምላክ ውሸት ሊናገር አይችልም ከእርሱ ዘር ንጉስ የሆነ ነበረ ወይ ብዬ ስጠይቅህ አንተም የለም ብለህ መለስክልኝ መልስህ አዎ ቢሆን ኖሮ ይህ ሰው የዘሩን ስልጣን መልሶ ለማግኘት ነው ብዬ አስብ ነበር የሚከተሉት ሃብታሞች ናቸው ወይስ ደሃዎች ናቸው ብዬ ስጠይቅህ ደሃዎች እንደሆኑ ነገርከኝ የእርሱ ተከታዬች እየጨመሩ ነው ወይስ እየቀነሱ የሚሄዱት ብዬ ስጠይቅህ እየጨመሩ እንደሆነ ነገርከኝ በእርግጥም የእውነተኛ እምነት መገለጫው ውጤቱ የተሟላ ነው የሚሆነው (በሁሉም አቅጣጫ) የእርሱን እምነት ተቀብሎ ሳይደሰትበት ቀርቶ ጥሎ የወጣ ሰው እንዳለ ስጠይቅህ እንደሌለ ነገርከኝ በእርግጥም ይህ የእውነተኛ እምነት መገለጫ ነው ምክንያቱም ደስታ ገብቶ ከልቡ ጋር ሙሉ ለሙሉ ከተዋሃደ ማንም በእርሱ የማይደሰት አይኖርም። የገባውን ቃል ያጥፋል ወይ ብዬ ብጠይቅህ አያጥፍም ብለህ መለስክልኝ እንደዚህ አይነት መልእክተኛ መቼም ቢሆን ቃላቸውን አያጥፉም ከእርሱ ጋር ስለመዋጋታችሁ ውጤት ስጠይቅህ አንዳንዴ እሱ አንዳንዴ እናንተ እንደምታሸንፉ ነገርከኝ በእርግጥ እንደዚህ አይነት መልእክተኛ ፈተና ውስጥ ይጋባሉ ነገር ግን የመጨረሻው ድል የነሱ ነው ሁሌም። ከዛም በምን እንደሚያዛችሁ ስጠይቅህ ስተመልስልኝ አምላክን በብቸኝነት ያለ አጋር እንድታመልኩ አያት ቅድመ አያት የሚከተሉትን እንድትተው ሰላት እንድትሰግዱ እውነት እንድትናገሩ ታማኝ እንድትሆኑ ቃላችሁን እንድታከብሩ አደራን እንድትጠብቁ። እነዚህ በእርግጥም የአንድ ነቢይ መገለጫዎች ናቸው። እኔ ከቀደምት መጽሃፎች ላይ አንብቤያለሁ ነቢይ እንደሚመጣ ነገር ግን ከእናንተ ውስጥ እንደሚሆን ግን አላወኩም ነበር። ያልከኝ ሁሉ እውነት ከሆነ እርሱ በጣም በቅርቡ መሬት ተቆጣጥሮ በእርሩ ስር ያደርጋታል በእርሱ ላይ ከደረስኩበት በእርግጥ እርሱን ለማግኘት በፍጥነ ያለበት ቦታ ድረስ እሄድ ነበር ከእርሱ ጋር ለመሆን በእርግጥ ይህ እንዲሆን ምኞቴ ነው።”

አቡሱፍያን በተጨማሪ ይህን ብሏል፡- “ሂራክለስ የነብዩን ደብዳቤ እንዲነበብለት ጠይቆ ተነበበለት ሃሳቡ እንዲህ ይላል፡-

“በአላህ ስም እጀምራለሁ በጣም አዛኝና ሩህሩህ በሆነው ይህ ደብዳቤ ከመሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) የአላህ ባሪያ እና መልእክተኛ ለሂረክለስ ለባይዘንታይን መሪ ሰላም ለተከታዬች እና

ለተመሩት ሁሉ ይሁን ወደ ኢስላም እጋብዝሃለሁ(ለአላህ እጅ እንድትሰጥ) እስልምናን ተቀበል ሰላምና ጥብቅ ትሆናለህ እስልምናን ከተቀበልክ አላህ ሽልማትን ይሰጥሃል በእጥፍ ድርብ አድርጐ ነገር ግን የእርሱን ጥሪ አልቀበልም ካልክ ተጠያቂ ትሆናለህ ቤተሰቦችህን(ህዝቦችህን) በማሳሳት።"

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ [٣:٦٤]

﴿ የመጽሐፉ ባለቤቶች ሆይ! በእኛና በእናንተ መካከል ትክክል ወደ ኾነች ቃል ኑ፡፡ (እርሷም) አላህን እንጅ ሌላን ላንገዛ፣ በርሱም ምንንም ላናጋራ፣ ከፊላችንም ከፊሉን ከአላህ ሌላ አማልክት አድርጎ ላይይዝ ነው፤ በላቸው፡፡ እምቢ ቢሉም፡- እኛ ሙስሊሞች መኾናችንን መስክሩ በሏቸው፡፡ ﴾

(አል-ኢምራን፡3:64)

አቡሱፍያን ይህን ጨመረ፡- "ሄረክለስ ንግግሩን በጨረሰ ጊዜ ትልቅ የሆነ ቁጣ የተቀላቀለበት ለቅሶ ተፈጠረ በባይዛንታይን ታላላቅ ባለስልጣኖች በዙርያው ያሉት እናም ብዙ ድምጽ ማሰማት ጀመሩ ምን እያሉ እንደሆነ አልተረዳሁትም ከዛም ከፍርድ ቤት እንድንወጣ ትእዛዝ ተሰጠን።"

ከባልደረቦቼ ጋር ላይ ለብቻችን ሆነን እንዲህ አልኳቸው፡- "በእርግጥ ኢብኑ አቢ ከብሻ(የነብዩ)ጉዳይ ሃይል ማግኘቱ ነው ይህ የሮማ ንጉስ ፈራው እኮ።"

አቡሱፍያን ሲያጠቃልል፡- "በአምላክ ይሁንብኝ እኔ በጣም እርግጠኛ ሆንኩኝ የእርሱ ሃይማኖት ለድል እንደሚበቃ እኔ በእርግጥ እስልምናን እስከተቀበልኩበት ጊዜ ድረስ።" (ቡኻሪ ዘግበውታል)

ነብዩ መሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) የነጅራን ጐሳ ክርስቲያኖችን እስልምናን እንዲቀበሉ ጋበዟቸው ክርስቲያኖቹም እርስ በርስ ተመካከሩ እና ከእነርሱ ውስጥ አዋቂ የሆኑት ሰዎች ተሰባስበው ነብዩን(ሰ.ዐ.ወ) እንዲያገኟቸው ወሰኑ ከነሱም ውስጥ አብዱል መሻህ አቅዩብ ሰያድ እና ሃሪሳ ይገኙበታል። መዲና በደረሱ ጊዜ በመንገድ የነተበ ልብሶቻቸውን ቀየሩ ከሃር የተሰራ ልብስን ለበሱ በጣቶቻቸው የወርቅ ቀለበትን አጠለቁ ወደ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ዘንድ በመሄድ ሁሉም ባህላዊ ሰላምታቸውን አቀረቡ ነገር ግን ነቢዩ(ሰ.ዐ.ወ) ምላሽ አልሰጧቸውም ፊታቸውን አዞሩባቸው በዚህ ጊዜ መስጂዱን ለቀው በመሄድ ወደ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ባልደረቦች ኡሳማ(ረ.ዐ) እና አብዱረህማን ኢብኑ አውፍ(ረ.ዐ) ጋር አቤቱታቸውን አቀረቡ፡- የእናንተ መልእክተኛ ለኛ ደብዳቤ ጻፈልን እና ጋበዘን ነገር ግን ወደ እርሱ በመጣን ጊዜ ምላሽ አልሰጠንም አሁን ምን እንድናደርግ ትመክሩናላችሁ? ተመልሰን እንሂድ ወይስ ሌላ እድል እንጠብቅ? ኡሳማ እና አብዱረህማን ሁኔታውን አልተረዱትም በመሆኑም ክሱን

ወደ አሊ(ረ.ዐ) ወሰዱት አሊም(ረ.ዐ) የለበሱትን የሃር ልብ እንዲያወልቁ ያጠለቁትን የወርቅ ቀለበት እንዲያወልቁ እናም የቅስና ካባቸውን እንዲለብሱ አደረጋቸው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እነሱን ለማየት ፍላጐታቸውን ገለጹላቸው ከዚህ በሃላ ክርስቲያን ተወካዮች የተከበረ ልብሳቸውን ለብሰው እራሳቸውን በማቅረብ የተለመደ ሰላምታቸውን አቀረቡ ነብዩም(ሰ.ዐ.ወ) ሰላምታቸውን መልሰው እንዲህ አሏቸው በአላህ ይሁንብኝ በመጀመሪያ ስትመጡ በሰይጣን ተከባችሁ ነበር።

ከዛም ነቢዩ(ሰ.ዐ.ወ) አስተማሯቸው እና እስልምናን እንዲቀበሉ ጥሪ አቀረቡላቸው በዚህ ጊዜ እንዲህ በማለት ጥያቄ አቀረቡላቸው፡- "ስለ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ያላችሁ አመለካከት ምንድን ነው?" ነቢዩ(ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ በማለት መለሱ፡- "ዛሬ እረፍት አድርጉ ሁላችሁም ነገ የጥያቄያችሁን መልስ ታገኛላችሁ።" ነብዩ ሙሃመድ(ሰ.ዐ.ወ) በዚህ ጉዳይ ላይ ወህይ እስኪመጣላቸው ጠበቁ በሚቀጥለው ቀን አንቀጽ 59-60 ከሶስተኛው ምእራፍ ያለው ወረደላቸው፡-

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ [٣:٥٩]الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ [٣:٦٠]

﴿ አላህ ዘንድ የዒሳ ምሳሌ እንደ አዳም ብጤ ነው፡፡ ከዐፈር ፈጠረው፡፡ ከዚያም ለርሱ (ሰው) «ኹን» አለው፤ ኾነም፡፡ ይህ ከጌታህ ዘንድ የኾነ እውነት ነው፡፡ ከተጠራጣሪዎቹም አትኹን፡፡ ﴾

(አል-ኢ.ምራን፡3:59-60)

በሚቀጥለው ቀን ክርስቲያኖች ወደ ነቢዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጡ ጊዜ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የወረደላቸውን አንቀጽ አነበቡላቸው። እነሱም የሰሙትን አንቀጽ በመቃወም እውነትን አልቀበልም አሉ። ከዛም በሃላ በዚሁ ምእራፍ ላይ 61ኛው አንቀጽ ወረደ፡-

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ [٣:٦١]

﴿ ዕውቀቱም ከመጣልህ በኋላ በርሱ (በዒሳ) የተከራከሩህን ሰዎች «ኑ፤ልጆቻችንንና ልጆቻችሁን፣ ሴቶቻችንንና ሴቶቻችሁንም፣ ነፍሶቻችንንና ነፍሶቻችሁንም እንጥራ፡፡ከዚያም አጥብቀን አላህን እንለምን፤ የአላህንም ቁጣ በውሸታሞቹ ላይ እናድርግ» በላቸው፡፡ ﴾

(አል-ኢ.ምራን፡3:61)

በዚህም ጊዜ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) "በሙብሃላ" ማለትም፡- የመረጋገም ፉክክር አምላክን በመለመን በነሱ አባል ላይቁጣን ማውረድ። የክርስቲያን ተወካዮች እርስ በርሳቸው መክረው ፊክክሩን ለማድረግ መዘጋጀታቸውን አሳወቁ። በሚቀጥለው ቀን በጥዋት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ሰልማነል ፋሪስን(ረ.ዐ) ወደ አንድ ክፍት ቦታ ላኩት ይህን ታሪካዊ ክስተት ከከተማ ውጭ እንዲያዘጋጅ የነጅራን ክርስቲያኖች ይህን ባዮ ጊዜ ነቢዩን(ሰ.ዐ.ወ) በፍርሃት ተመስጦ ተመለከቱ። ከነሱ ውስጥ ታላቅ አዋቂ የሆነው አብዱል ሃሪስ እንዲህ በማለት ነገራቸው፡- "በእርግጥ እኔ መለኮታዊ የሆነ ብርሃንን በተፎካካሪያችሁ ፊት ላይ እመለከታለሁ እርሱ በእርግጥ አምላኩን የለመነ እንደሆነ ተራራዎችን ከቦታቸው እንዲነሱ ወደ ቁስነት መቀየር ይችላል። እወቁ ይህን ቁጣ የማውረድ ፊክክር አታድርጉ አለበለዚያ ግን እናንተ ሁላችሁም መጥፋታችሁ ነው። ከጠቅላላ ህዝባችሁ ጭምር ሁላችሁም መጥፋትን እና ሽንፈትን ነው የምትጎናጸፉት።"

ከዚህም ቡሃላ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ አሉ፡- *"በአላህ ይሁንብኝ የነጅራን ክርስቲያኖች "ሙብሃላን" ቢያደርጉ ይጠፉ ነበር።"*

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ተከታዮች ባህሪ

አላህ በቁርአኑ እንዲህ ይገልጸዋል፡-

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۖ فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ [٥٧:٢٧]

﴿ ከዚያም በዱካዎቻቸው ላይ መልክተኞቻችንን አስከታተልን፡፡ የመርየምን ልጅ ዒሳንም አስከተልን፡፡ ኢንጂልንም ሰጠነው፡፡ በእነዚያም በተከተሉት (ሰዎች) ልቦች ውስጥ መለዘብንና እዝነትን፣ አዲስ የፈጠሩዋትንም ምንኩስና አደረግን፡፡ በእነርሱ ላይ (ምንኩስናን) አልጻፍናትም፡፡ ግን የአላህን ውዴታ ለመፈለግ ሲሉ (ፈጠሩዋት)፡፡ ተገቢ አጠባበቋንም፣ አልጠበቋትም፡፡ ከእነርሱም ለእነዚያ ላመኑት ምንዳቸውን ሰጠናቸው፡፡ ከእነርሱም ብዙዎቹ አመጸኞች ናቸው፡፡ ﴾

(አል-ሃዲድ፡57:27)

አላህ የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) ተከታዮችን እነሱ በፍጥነት እውነትን በመቀበል እርሱን በሙሉ ልብ የተከተሉ እንደሆኑ የነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) እውነተኛ መልእክት ለማሰራጨት ተግተው የሰሩ ናቸው። አላህ ሙስሊሞችን አዝዋል እርሱን ሙሉ ለሙሉ እንዲከተሉ እና የዒሳ(ዐ.ሰ) ተከታይ በመሆናቸው ደስተኛ እንዲሆኑ በማለት፡-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ ۖ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ ۖ فَآمَنَت طَّائِفَةٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَت طَّائِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ [٦١:١٤]

﴿ እናንተ ያመናችሁ ሆይ! የመርየም ልጅ ዒሳ ለሐዋርያቶቹ «ወደ አላህ ረዳቴ ማነው?» እንዳለ ሐወርያቶቹም «እኛ የአላህ ረዳቶች ነን» እንዳሉት የአላህ ረዳቶች ኹኑ፡፡ ከእስራኤልም ልጆች አንደኛዋ ጭፍራ አመነች፡፡ ሌላይቱም ጭፍራ ካደች፡፡ እነዚያን ያመኑትንም በጠላታቸው ላይ አበረታናቸው፤ አሸናፊዎችም ኾኑ፡፡ ﴾

(አስ-ሶፍ፡61:14)

አላህ ለእርሱ ቅርብ የሆኑት ሙስሊሞች እንደሆኑ ገልጾታል፡-

۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ [٥:٨٢]وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ۖ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ [٥:٨٣]

﴿ አይሁዶችንና እነዚያን ያጋሩትን ለእነዚያ ለአመኑት በጠላትነት ከሰዎች ሁሉ ይበልጥ የበረቱ ኾነው በእርግጥ ታገኛለህ፡፡ እነዚያንም «እኛ ክርስቲያኖች ነን» ያሉትን ለእነዚያ ለአመኑት በወዳጅነት በእርግጥ ይበልጥ የቀረቧቸው ኾነው ታገኛለህ፡፡ ይህ ከእነሱ ውስጥ ቀሳውስትና መነኮሳት በመኖራቸውና እነሱም የማይኮሩ በመኾናቸው ነው፡፡ ወደ መልክተኛውም የተወረደውን (ቁርኣን) በሰሙ ጊዜ እውነቱን ከማወቃቸው የተነሳ ዓይኖቻቸው እንባን ሲያፈሱ ታያለህ፡፡ «ጌታችን ሆይ! አመንን ከመስካሪዎቹም ጋር ጻፈን » ይላሉ፡፡ ﴾

(አል-ማኢዳህ፡5:82-3)

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ወደ ሰማይ ማረግ

ሙስሊም ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) በተመለከተ የምናምነው ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) አልተገደለም አልተሰቀለም ነገር ግን ወደ ሰማይ አርጓል በአላህ ፍቃድ፡-

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِن بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ [٢:٨٧]

﴿ ሙሳንም በእርግጥ መጽሃፍን ሰጠነው ከበስተሃላውም መልእክተኞችን አስከታተልን የመሬም ልጅ ዒሳንም ግልጽ ታእምራት ሰጠነው በቅዱስ መንፈስም አበረታነው ነፍሶቻችሁ በማትወደው ነገር መልእክተኛ በመጣላችሁ ቁጥር (ከመከተል) ትኮራላችሁን? ከፊሉን አስተባበላችሁ ከፊሉንም ትገድላላችሁ።﴾

(አል-በቀራእ፡2:87)

በሌላ አያ፡-

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا [٤:١٥٥]وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا [٤:١٥٦]وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا [٤:١٥٧]بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا [٤:١٥٨]وَإِن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا [٤:١٥٩]

﴿ ቃል ኪዳናቸውንም በማፍረሳቸው፣ በአላህም አንቀጾች በመካዳቸው፣ ነቢያትንም ያለ አግባብ በመግደላቸውና «ልቦቻችን ሽፍኖች ናቸው» በማለታቸው ምክንያት (ረገምናቸው)፡ ፡ በእውነቱ በክህደታቸው ምክንያት አላህ በርሷ (በልቦቻቸወ) ላይ አተመ፡፡ ስለዚህ ጥቂትን እንጅ አያምኑም፡፡ በመካዳቸውም በመርየም ላይ ከባድ ቅጥፈትን በመናገራቸውም ምክንያት (ረገምናቸው)፡፡ «እኛ የአላህን መልክተኛ የመርየምን ልጅ አልመሲሕ ዒሳን ገደልን» በማለታቸውም (ረገምናቸው)፡፡ አልገደሉትም አልሰቀሉትምም፡፡ ግን ለእነሱ (የተገደለው ሰው በዒሳ) ተመሰለ፡፡ እነዚያም በእርሱ ነገር የተለያዩት ከእርሱ (መገደል) በመጠራጠር ውስጥ ናቸው፡፡ ጥርጣሬን ከመከተል በስተቀር በእርሱ ነገር ምንም ዕውቀት የላቸውም፡፡ በእርግጥም አልገደሉትም፡፡ይልቁንስ አላህ (ኢሳን) ወደርሱ አነሳው፡፡ አላህም አሸናፊ ጥበበኛ ነው፡፡ ከመጽሐፉም ሰዎች ከመሞቱ በፊት በእርሱ (በዒሳ) በእርግጥ የሚያምን እንጅ (አንድም) የለም፡፡ በትንሣኤም ቀን በነሱ ላይ መስካሪ ይኾናል፡፡ ﴾

(አን-ኒሳእ፡4:155-9)

ኢብኑ አባስ(ረ.ዐ) እንዲህ ብለዋል፡- “አላህ ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) እንዲያርግ በደነገገ ወቅት የእርሱ ባልደረቦች አስራሁለት ነበሩ ወደ እርሱ በመምጣት እርሱ ቤት እንደደረሱ የእርሱ ጭንቅላት ውሃ እየተንጠባጠበ ይመለከታሉ።ነቢ ዒሳም(ዐ.ሰ) ይጠይቃቸዋል፡- “ከእናንተ ውስጥ ማነው በአምላክ ፍቃድ እኔን በመተካት የሚለወጥ እና በኔ ቦታ ሆኖ የሚገደል እርሱም በጀነት መኖርያን ሽልማት የሚያገኝ?” ከእነርሱ ውስጥ ወጣት የሆነው ፍቃደኝነቱን ይገልጻል ነገር ግን ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እንዲቀመጥ ይጠይቀዋል እርሱም በሙሉ ፍላጐት መሆኑን በድጋሚ ፍቃደኝነቱን ይገልጻል ከዛም ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) እርሱን በመሆን እንዲተካው ይመርጣል ከዚህም ቡሃላ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ወደ ሰማይ አረገ። ሰዎች መጥተው እሱን እንዲተካ የተመረጠውን ሰው በመውሰድ በመስቀል ገደሉት።”

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ [٣:٥٤]إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ [٣:٥٥]فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ [٣:٥٦]وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ [٣:٥٧]

﴿ (አይሁዶችም) አደሙ አላህም አድማቸውን መለሰባቸው፡፡ አላህም ከአድመኞች ሁሉ በላጭ ነው፡፡አላህም ባለ ጊዜ (አስታውስ)፡፡ ዒሳ ሆይ! እኔ ወሳጂህ ወደ እኔም አንሺህ ነኝ፡፡ ከነዚያም ከካዱት ሰዎች አጥሪህ ነኝ እነዚያንም የተከተሉህን እስከ ትንሣኤ ቀን ድረስ ከነዚያ ከካዱት በላይ አድራጊ ነኝ፡፡ ከዚያም መመለሻችሁ ወደእኔ ነው፡፡ በርሱ ትለያዩበትም በነበራችሁት ነገር በመካከላችሁ እፈርዳለሁ፡፡ «እነዚያማ የካዱትን ሰዎች በቅርቢቱ ዓለምና በመጨረሻይቱ ዓለም ብርቱን ቅጣት እቀጣቸዋለሁ፡፡ ለእነርሱም ምንም ረዳቶች የሏቸውም፡፡» እነዚያም ያመኑትማ መልካም ሥራዎችንም የሠሩት ምንዳዎቻቸውን ይሞላላቸዋል፡፡ አላህም በዳዮችን አይወድም፡፡ ﴾

(አል-ኢምራን፡3:54-7)

ክርስቲያኖች ከጊዜ ቡሃላ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ሀጥያትን ለማንጻት ሲል ተገደለ አሉ። እንደ ሙስሊም ሁላችንም የሰው ልጆች አምላክ ፊት ቆመንየምንዳኝ ይሆናል ላደረግነው ለፈጸምነው ሁሉ ነገር ማንም የማንምን ወንጀል ለማንጻት ጫናን አይቀበልም።

የነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) መምጣት

ሙስሊሞች የምናምነው ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ወደ መሬት በመጨረሻው ወቅት ተመልሶ ይመጣል። በሰዎች ላይ ማሃይምነት ነግሶ በጭፍንነት ህግ ወጥነት በተስፋፋበት እና ሰዎች ከእምነት በጣም በራቁበት ወቅት ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ወደ ምድር በመምጣት በእስልምና ህግ የሚመሩ ይሆናል።

ማጠቃለያ

ስለ ነቢ ዒሳ(ዐ.ሰ) ያደረግነው በጣም ደስ የሚል ውይይት ነበር ። የተወሰኑት እርሱን በማሳነስ እና እንደሌለ በማድረግ የባሰ በሆነ መልኩ ሲገልጹት የተቀሩት ደግሞ የማይገባውን ልቅና በማላቅ ይገዙታል። አላህ ሙስሊሞችን ሚዛናዊና መካከለኛ በሆነ ተጋቢው መንገድ እንድንሄድ ይመራናል። በዚህም የአላህ ነቢን ትልቅነት መረዳት ችለናል። እኛ ነቢ ዒሳን(ዐ.ሰ) እንወደዋለን እናከብረዋለን ደግሞም እናወድሰዋለን። ነገር ግን እርሱን አንገዛውም በእርግጥም እሱ ምርጥ የሆነ የአላህ መልእክተኛ ነው። ደግሞም የአላህ ባሪያ እንጂ መመለክን የሚጠይቅ አይደለም ይህንን ነው ቁርአንም ሆነ የነቢዩ ሃዲስ የሚያረጋግጥልን። ዒሳ(ዐ.ሰ) ክርስቲያኖች እንደሚያረግጡት አይደለም የአምላክ ልጅም ሆነ አንድም ሶስትም መገለጫው አይደለም። እርሱ ከአላህ የተላከ ነው ለህዝቦቹ የአላህ አንድነትን ያስተምር ዘንድ።

አላህ እኛን ባርኮናል በተፈጥሯዊ ችሎታ በምክንያት እና በእውቀት ላይ በመመስረት እንድናምን። ይህን በመጠቀም መምረጥ እንችላለን ማን መመለክ እንዳለበት እና ማን መመለክ እንደሌለበት።

በስተመጨረሻ ወደ መጽሃፍ ባለቤቶ እጃችንን እንዘረጋለን በማስተዋል የራሳቸውን መጽሃፍ እንዲያነቡ እና ጥያቄዎችን እንዲጠይቁ እውነት እና እውቀትን በመፈለግ ላይ፡-

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ [٢:١٠٩]

﴿ ከመጽሃፉ ባለቤቶች ብዙዎች እውነቱ እውነቱ ከተገለጸላቸው በኋላ ከነፍሶቻቸው በሆነ ምቀኝነት ከእምነታችሁ በኋላ ካሃዲዎች አድርገው ሊመልሷችሁ ተመኙ አላህም ትእዛዙን እስከሚያመጣ ድረስ ይቅርታ አድርጉ እለፉቸውም አላህ በነገሩ ሁሉ ላይ ከሃሊ ነውና።﴾

(አል-በቀራእ፡2:109)

የሁዶችም ሆኑክርስትያኖች ነብይ እንደሚመጣ ብስራት ተነግሯቸዋል። እነሱ የገመቱት ከእስራኢል ልጆች ነው ብለው ነበር ነገር ግን እሱ የመጣው ከነርሱ ህዝቦች መካከል አልነበረም በዚህም ምክንያት አናምንም አንቀበልም አሉ።

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُم مَّا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ ۚ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ [٢:٨٩]

﴿ ከነርሱ ጋር ያለውን መጽሃፍ አረጋጋጭ የኾነ መጽሃፍ ከአላህ ዘንድ ባመጣላቸው ጊዜ (ከመምጣቱ) በፊት በነዚያ በካዱት ላይይረዱበት የኾነ ሲሆኑ የአላህ መጽሃፍ ከጀርባዎቻቸው ሃላ ጣሉ።﴾

(አል-በቀራኽ፡2:89)

ተስፋ የምናደርገው በዚህ መጽሃፍ አይናችሁን እንድትከፍቱ እና ወደ እውነት የመፈለግ ስራችሁን እንድትጀምሩ በርከፋች ይሆንላችሃል። የእውነት ውበቱ የሚታወቀው የራሳችሁ አርጋችሁ የያዛችሁት ጊዜ ነው። ያኔ ሰላምና ፍጹም የሆነን ደስታ ትጐናጸፋላችሁ።

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ [١٣:٢٨]

﴿(እነሱም) እነዚያ ያመኑ ልቦቻችውም አላህን በማውሳት የሚረኩ ናቸው ንቁ አላህን በማውሳት ልቦች ይረካሉ። ﴾

(አረ- ረእድ፡13:28)

ተፈጸመ